

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BIAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesou. Manuscrise nu se re-
trimite!

Birourile de anuacțiuni:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primeseu în Viena
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Moss), Heinrich Schalek, Alois
Bernold, A. Dubas, A. Oppelt, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mész, Eckstein Bernud;
în Frankfurt: G. L. Druhe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor lor; o seriă
garmondă pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

"Gazeta" eșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŷ anul 12 fl., pe șese lun
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŷ anul 40 franci, pe șese
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la tôte oficiile
poștale din întru și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etagiul I. pe unŷ anul
10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușala la
casă: Pe unŷ anul 12 fl., pe
șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unŷ exemplar 5 cr. v. a. seu
15 bani.
Atâtŷ abonamente câtŷ și
inserțiunile suntŷ a se plăti
inainte.

Nr. 214.—Anulŷ LII.

Brașovŷ, Duminecă 24 Septemvre (6 Octomvre)

1889.

Nou abonamentŷ

la

„GAZETA TRANSILVÂNIEI.”

Cu 1 Octomvre 1889 stilŷ vechiu
se deschide nou abonamentŷ la care în-
vitâmŷ pe tõi amicii și sprijitorii fõiei nõstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șese luni 6 fl., pe unŷ anul 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unŷ
anul 40 franci.

**Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria: pe unŷ 2 fl. pe
șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe unŷ 8
franci., pe șese luni 4 franci.

Abonarea se põte face mai ușorŷ și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vorŷ abona din nou,
sẽ binevoescă a scrie adresa lămuritŷ și
a arêta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvânief.”

Brașovŷ, 23 Septemvre v.

Mare sgomotŷ face pressa un-
gureșcă cu planurile de reforme,
ce voiesce sã le ducă în îndepli-
nire noulŷ ministeriu reconstruitŷ
alŷ d-lui Tisza Kalman.

Tisza însuși, spunŷ õmenii lui,
are ambițiunea de a sãvãrși acẽstă
reformă sub egida lui.

E vorba ca tõte sã se îmbu-
nățãtescă, financele ca și adminis-
trațiunea, ca și justiția și instruc-
țiunea publică.

Numai despre naționalități și
sõrtea lorŷ nu se face pomenire
măcarŷ, nici în foile ungurescŷ, nici
în vorbirile celorŷ dela putere.

Alaltãeri și-a ținutŷ d-lŷ Tisza
la Oradea-mare vorbirea, ce fusese
anunțată cu atãtea sãptãmâni in-
ainte, buciãmându-se în lume cã ea
va cuprinde viitorulŷ programŷ alŷ
ministrului-președinte.

Ei bine, despre tõte a vorbitŷ
d-lŷ Tisza numai despre naționa-
litate și despre neapãrata trebuință

de a li se face dreptate n'a amin-
titŷ cu nici unŷ cuvântŷ.

Cum sã ne tãlmãcimŷ noi acẽstă
tãcere? Este õre d-lŷ Tisza de
pãreră, cã cu naționalitățile și cu
sõrtea lorŷ guvernulŷ ungurescŷ
nu mai are nevoiă a-și bate capulŷ?
Și din ce își adapă primulŷ mi-
nistru ungurescŷ acẽstă pãreră.

Intrebãrile acestea suntŷ prea
însemnate, decãtŷ sã nu merite a
le cerceta mai de aprõpe.

Mulți dintre cetitorii nõtstri își
vorŷ aduce aminte, cã din când
în când politiciii unguři, cari și-au
înscrisŷ pe drapelulŷ lorŷ: ma-
ghiarisarea, își făceau în îngãmta-
rea lorŷ calcululŷ, câți ani le-arŷ
trebui ca sã põtã realiza nebunes-
cile lorŷ planuri de maghiarisare.

Înainte cu vr'o 15 ani, cam
pe când a venitŷ la cârmă d-lŷ
Tisza, făcẽndŷ cunoscuta amenin-
țare, cã va sfãrma puterea națio-
nalităților, scriau și vorbeau marii
maghiarisatori, cã numai douẽzeci
de ani de pace le trebuie, ca sã-și
realizeze planurile îndreptate în
contra esistenței naționale a po-
põrelorŷ nemaghiare.

Și dupã aceea ei s'au pronun-
țatŷ de repetite ori cã de va fi
pace, vorŷ isbuti. Numai câtŷ
vẽdẽndŷ, cã lucrulŷ nu merge așa
ușorŷ, cum își închipuiau ei, în-
cepură a recunõsce cã le trebuie
timpŷ mai îndelungatŷ.

Acum este lãtită pãreră între
șoviniști, cã celŷ multŷ în 50 de
ani vorŷ face ca douẽ din trei
pãrți ale populațiunei statului sã
fiă Maghiari.

Ideile aceste se vede cã șovi-
niști unguři le împãrtescŷ cu cu-
mãtrii lorŷ șoviniști nemți, cari
pãrtinescŷ supremația maghiară,
pentru cã voiescŷ sã aibă și ei
supremația asupra Slavilorŷ din
Austria.

De aici vine apoi, cã foile ger-
mane scriu despre politica Ungu-
rilorŷ așa cum a scrisŷ nu de
multŷ „Allgemeine Ztg.” dicẽndŷ:

„Rãzimatŷ pe celŷ mai numẽ-
rosŷ poporŷ alŷ statului, pe Ma-
ghiarŷ, guvernulŷ ungurescŷ im-
pune cu forța celorlalte popõre,
Germanilorŷ, Romãnilorŷ și Slo-
vacilorŷ, cari facŷ o rezistențã mai
multŷ ori mai puținŷ tenace, limba
maghiară; și decã i se va lãsa
timpŷ încã unŷ veacŷ de omŷ,
numẽrul Maghiarilorŷ probabilŷ
cã se va îndoi în acẽstŷ in-
tervalŷ.”

În ce privește caracterizarea
politice ungurescŷ, ca o politică
despotice îndreptată în contra lim-
bei și a naționalității popõrelorŷ
nemaghiare, Neamțulŷ din vorbă
arãtat'a nisuițele maghiarisato-
rilorŷ dela cârmă în lumina lorŷ
adevãrată.

Asemenea este adevãrată do-
rința maghiarisatorilorŷ, ca sã li
se lase timpŷ încã măcarŷ unŷ ju-
mãtate de veacŷ.

Dovadă ni suntŷ manifestați-
unile publice ale celorŷ dela putere,
dovadă ne este însãși vorbirea
d lui Tisza, care se ocupă numai
și numai de aceea cum sã se întã-
rãscă mai bine supremația rassei
maghiare prin reforma administra-
tivă, ẽr cestiunea naționalităților
o ignorãză cu totulŷ, pentru cã
ea nu intră de locŷ în cadrulŷ ni-
suițelorŷ noilorŷ reformatõri.

Põte cã d-lŷ Tisza sã fiã de
pãreră, cã constelațiunea actuală
politică și prospectele de pace
vorŷ favorisa planurile sale și vorŷ
lãsa timpŷ maghiarisatorilorŷ, põte
încã unŷ vécũ de omŷ, de a-și
realiza programa lorŷ fantastică.

Ori-ce ar crede d-sa în pri-
vința acẽsta însẽ n'ar trebui sã
uite, cã socotela ce se face fără
birtașŷ e totdeuna fõrte greșitã.

Suntŷ în mare rãtãcire puter-
nicii õilei decã credŷ, cã cestiunea
naționalităților se põte îngropa
națion, dupã ce le-a succesi a le
scõte din parlamentŷ și din viața
publică.

Potŷ sã decidă cei din drẽpta

și stãnga ce vorŷ voi și în viitorŷ,
dër prin acẽsta cu nimicŷ nu se
va îndrepta lucrulŷ în ceea ce pri-
vesce marea nemulțumire, ce dom-
nesce în sînulŷ Romãnilorŷ, Ger-
manilorŷ, Slovacilorŷ ș. a. cari își
pretindŷ așŷ ca și mai înainte drep-
turile lorŷ.

Totŷ ce se clãdesce astãdŷ, se
clãdesce pe unŷ temei slabŷ și
putredŷ. Pãnã ce nu se va des-
lega întrebarea cea mai de căpe-
teniã, dela care depinde tericirea
și viitorulŷ statului, aceea a ega-
lei îndreptãrii a popõrelorŷ sale
ori ce reforme în viața de statŷ
vorŷ rãmãnẽ fără rezultatŷ.

Fără libertate și dreptate o ad-
ministrațiã și justițiã bunã este
cu neputință și libertate și drep-
tate nu va fi în acẽstŷ statŷ, pe
cãtŷ timpŷ majoritatea locuitori-
lorŷ sõi vorŷ fi tractați ca nisce
iloți politici.

Revista politicã.

Din nãuntru. A vorbitŷ în cele din
urmă și d-lŷ Tisza inainteã alegõtorilorŷ
sõi din Oradea-mare. N'a spusŷ lucruri
mari, nici lucruri nouẽ, ci lucruri vechi,
cunoscute, în haină mai cârpitã.

Incepŷ a spune, cã legile create,
socotelele încheiate și proiectulŷ de bu-
getŷ vorŷ arãta, cã în viitorŷ se põte
mai repede procede în lucrarea reform-
lorŷ, numai câtŷ omulŷ sã nu s'astepte
la lucruri ce nu se potŷ face, și nici sã
nu se pãrdã din vedere starea finan-
ciară și regularea financelorŷ. Cu alte
cuvinte, va face d-lŷ Tisza atãta pe cât
ii va permite starea cea rea financiară,
dupã proverbulŷ: mergi încetŷ c'ajungi
departe; și asta însemnãzã dupã d-lŷ
Tisza, „cã progresãzã repede lucrarea
reformatõre.”

Despre situațiunea politicã generală a
õis d-lŷ Tisza, ceea ce alții mai mari decãt
elŷ au spusŷ, cã adevãt impregurãrii nu
permitŷ încã d'a înceta cu întãrirea pu-
terii armate, dër totŷ põte spera, cã pacea
se va susține.

Vorbindŷ despre situațiunea politicã
din patriã, d-lŷ Tisza impută indirectŷ

FOILETONULŷ „GAZ. TRANS.”

(3)

Stinge foculŷ pãnã ce nu ia flacără.

da contele Leo Tolstoi.

(Fine.)

Bãtrãnulŷ voia sã dicã mai multŷ,
dër se opri, cãci femeile tocmai intrau
în casă certãndu-se ca nisce precupețe.
Ele auõiserã deja, cã Gavrilã fũ con-
damnatŷ la douẽzeci de vergi și cã elŷ
ar fi amenințatŷ, cã va aprinde casa și
curtea celui ce l'a piritũ. La cele au-
õite mai adãuserã și dela ele. Veneau
dela pãșune și spuneau, cã sóra lui a
amenințatŷ cu judecãtorulŷ, dicẽndŷ, cã
elŷ va întõrcè judecata; cã învãțãtorulŷ
din satŷ a și trimisŷ Țarului însuși a
doua pirã contra lui Ivanŷ și în acẽstă
rugãminte ar fi scrisŷ totŷ ce s'a pe-
trecutŷ cu cuiulŷ dela oiște, cu grãdina
de legume, și cã acum jumãtate din
proprietatea lui Ivanŷ se va da lui
Gavrilã. Ivanŷ ascultă cu băgare de
sēmã, inima i-se înfiorã și și schimbã

buna sa hotãrire de a se împãca cu
Gavrilã.

Cu femeile nu și mai facũ de vorbã.
Se sculã și merse în aria de treeratŷ și în
surã vÃdẽndu-și de lucru. Sõrele apu-
seșe și fiu lui se întõrcèu dela câmpŷ.
Ivanŷ se întẽlni cu ei, când venea dela
surã, îi întrebã cum le-a mersũ la lucru,
le ajutã sã-și deshame caii și puse la o
parte unŷ hamũ ca s'elũ drẽgã. Deja
se întunecase cu totulŷ. Întãiu la mãn-
care și apoi la culcare, se gândi Ivanŷ;
elũ luã hamulŷ cu sine și intrã în casã.
Nu se mai gãndea nici la Gavrilã,
nicŷ la cuvintele tatãlui sãu. Când voi
sã trecã peste prispã casei auõi pe vecinũ-
sãu strigẽndũ cu o voce rãgușitã prin
curte: „S'elũ ia dracu! Trebuie sã-lũ
ucidemũ!” O clipitã stëtũ în locũ, apoi
clãtinãndũ din capũ intrã în casã.

Intrãceea au aprinsũ luminarea.
Tẽnãra femeia ședea într'unũ colțũ lângã
o rõtã de torsũ, bãtrãna făcea de cinã,
fiulŷ celũ mai mare împletea nisce pa-
pucl din bastũ, la o masã cetindũ într'o
carte sta alũ doilea fiu. Taraska se pre-

gãtea sã mergã cu caii în câmpũ. Ce
odihnã ar fi în casã, decã nu ar fi belũa
aceea de vecinũ!

Ivanŷ intrã bonbãnindũ în casã, goni
mãța jos de pe bancã și ocãri pe fe-
mei de ce nu ținũ cofa la locul ei. Elũ
era fõrte posomoritũ, fruntea îi era
încrãțitã și pre când se încerca a pune
unŷ petecũ la hamũ, vorbele lui Gavrilã,
amenințarea sa inainteã judecãtoriei și
strigãtulŷ rãgușitũ: „Trebuie sã-lũ uci-
demũ!” nu-i mai eșiau din capũ.

Bãtrãna îi dãdũ de mãncare lui Ta-
raska; elũ mãnca, se îmbrãcã cu blã-
nuța și cu caftanulŷ, se încinse și luã-
du-și puținã pãne cu sine se duse afarã
sã vÃdã de cai. Fratele celũ mai mare
voi s'elũ însoțescã, dër Ivanŷ se sculã
însu-și și se duse cu fiulŷ sãu afarã.

Intuneculŷ cuprinse tõtã curtea,
începũ se suflẽ vântulŷ, nori negri aler-
gau pe ceriu.

Ivanŷ ajutã lui Taraska sã se urce
pe calũ, mãnã și mânzulŷ dupã elũ, se
uitã lungũ dupã feciorũ-sãu și ascultã tra-
pedulŷ calului pãnã când eși din satũ. Mai

stãtũ elũ multŷ timpŷ așa pe gânduri;
dër vorbele lui Gavrilã: „aibã numai de
grijã ca sã nu arã mai amarũ la elũ!”
nu-i mai ieșeau din minte.

Elũ nu va avẽ milã nici chiar cu
sine însuși e timpŷ uscatũ . .
. . . unŷ vântũ tare suflã. Elũ se stre-
cõrã cumva din dørõtũ pune focũ
casei și apoi o ia la sãnãtõsa.
Îmi aprinde averta mea mișelulũ
și dice cã are dreptũ. Decã l'aș putẽ
surprinde! N'ar scãpa din mãnile mele.

Stãpãnitũ de gândurile acestea Ivanŷ,
în locũ sã între în casã, plẽcã pe ulițã;
voiu ocoli curtea, își õise elũ, cine scie
ce are de gândũ Gavrilã ăsta. Și cu
pași ușori trecũ pe lângã põtã. Voindũ
elũ sã trecã delungulŷ gardului, i-se părũ
cã la partea opusã ar fi umbra ceva
aci mișcãndu-se, aci ascunãndu-se earã.
Elũ stãtũ pe locũ și nu se mișcã. Jurũ
împrejurũ este tãcere, numai în paie
pãrie ceva, și linũ pẽtrunde printre rã-
murũ unŷ fișeitũ. În întunecũ la in-
ceputũ nu-și putea vedẽ cu ochii nici
propria sa mãnã; deprindũdu-se cu în-

oposițiunii maghiare, că în sesiunea trecută s'a încercat să nimicească principiile fundamentale constituționale, să răstorne, ea minoritatea, guvernul. Dér această nu i-a succedut și nu-i va succede. Incercarea însă s'ar pute repeti, după cum arată semnele, căci se intenționează lupta în contra persoanelor. Și fiindcă d-lu Tisza încă e luat la țintă de opoziție, vorbi despre sine ca despre cine scie ce suprapământescă persoană, dîcînd, că ar fi un păcat să se apere el în contra atacurilor ce se îndreptă asupra-i și care sunt un compliment făcut marelui puterilor. Dòmne feresce de rău! Te vei pomeni într'o bună dimineață cu d-lu Tisza susținînd, că e vr'unu archangelu!

Ministrul-șef ungurescu mai dete a se'nțelege, că opoziția, prin atacurile ei, tocmai îi face imposibilă retragerea dela guvern, pentru-că majoritatea alegătorilor e cu el — (vorba se fă, ilu ținu cei dela Viena și Berlin, cari au trebuință de el) și apoi nu vrea el să se retragă, ca apoi opoziția să pôtă dice, că s'a retrasu guvernul de frică.

Décă se voru mai observa astfel de simptome, în dietă ori în țără, ca cele din sesiunea trecută, dîse d-lu Tisza, datorită guvernului va fi se apere constituția de atacuri, să facă a se respecta legile și se nu concedă a se turbura pacea internă, ce dureză dela 1867. — După astă amenințare tiszaiată, opoziția din dietă se se țină numai bine în șea, căci, vești Dòmne, sacul cu grăunțe alu sfântului budgetu e datu d-lui Tisza pe viete.

Cestiunea administrației încă n'a rămasu neatinsă de d-lu Tisza, care susținu morțișu, că administrația ungurescă nu e nici coruptă nici rea. — Pare că Țiganul are se-și vorbescă de rău ciocanului!

Ministru-șef ungurescu dîse cu privire la reforma administrației, — de care se vede, că totu e nevoia, deși pretinde el, că n'ar fi coruptă și reacumcă nu e destul a se nuni funcționarii; dér nici nu doresce guvernul nimicirea autonomiei municipiilor, întregul lor cercu de activitate politică, ei din contră doresce să li-o susțină, asigurându-le controlul permanentu asupra administrației funcționarilor; apoi trebuie stabili formele apelațiunilor, trebuie creatu unu foru administrativu pe base sănătoșe. Pentru acestu scopu se va desbata lucrul de bărbați cu praxă, cari voru fi conchemați din tote părțile țării, și numai după aceea își va stabili definitiv guvernul proiectele și le va aduce în dietă. D-lu Tisza spuse, că încă în cursul sesiunei viitoare se voru pute presenta în dietă: proiectul de lege despre jurisdicțiunea administrativă și unulu despre regularea comunelor; prin celu

dintăiu, când întregul sistem va fi construitu, va fi dată fără întârziere siguranța de dreptu în administrațiune.

Astfelu zugrăvi d-lu Tisza reforma administrației, din care prin numirea funcționarilor face o uneltă a guvernului, și despre care totuși susține, că nu vatămă autonomia municipiilor. Astă nădrăvănia în adevėru că numai d-lu Tisza o pôte face, celu care tote le întotochează.

Negreșitu că după atata vorbă, limba și gătulu uscându-i-se, d-lu Tisza a ridicatu paharul — era la banquetu — și a bėutu — nu'i vorbă pentru sine, dér elu dîse că pentru aceea, cari suntu hotărâți să apere libertatea față cu aceea, cari abuzează de armele ei; pentru aceea cari suntu gata să apere liniștea, concordia între clase și confesiuni; pentru aceea cari gata sunt să apere buna înțelegere și concordia între toti membrii națiunii maghiare și între armată; și în fine pentru locuitorii Oradiei mari, cari au făcutu și în trecut totulu când a fostu vorba de apărarea intereselor, dreptului, constituțiunii, legilor patriei, și cari și acum voru face totulu, *décă inamicul aru bate la ușă, pôte, și din altă parte.*

Cetindu rëndurile de mai susu, cui nu i-ar veni să ridă de fătărnicia vameșului Tisza, bine sciind că elu e capulu celoru cari își bată jocu de libertate, prin încălcarea drepturilor cetățenilor de limbă nemaghiară; că elu e capulu celoru cari turbură liniștea și concordia dintre clase și confesiuni; că elu e capulu celoru cari prin cultulu lui Kossuth turbură buna înțelegere și concordia dintre cetățenii nemaghiari și dintre armată? S'au dusu de multu timpurile, când d-lu Tisza putea se-și trecă fătărnicia dreptu bani bunu.

"Budapester Tagblatt", ocupându-se cu o frasă din vorbirea d-lui Tisza, prin care acesta a datu a se'nțelege, că va lua în considerație drepturile funcționarilor municipali deja aleși, o esplică astfelu:

Cu încheierea anului acestuia espiră cei șese, ani pentru cari au fostu aleși funcționarii municipali, și ar trebui să se facă alegeri noue pe alti șese ani. După vorbele d-lui Tisza, funcționarii cei noi, cari s'ar alege de rëndulu acesta, fiindu în funcțiune în anul 1892, când se facu alegeri noue pentru dietă, dēcă voru ajuta guvernului la alegeri, atunci "voru fi luați în considerație", altfelu nu. Asta-i o apucătură măestru de corțesire a d-lui Tisza, dîce fôia din vorbă, dér speră, că dieta îi va trage d-lui Tisza o dungă peste socotelă, înființand unu provisoriu de doi ani, în cursul căruia guvernul va ave destulu timp să numescă funcționarii. Vorba e, că mamelucii d-lui Tisza odată cu capulu

nu se voru invoi cu acestă propunere, și d-lu Tisza totu își va juca mendrele.

Din afară. Regina Natalia a Serbiei se află de câteva zile în Belgradu, ca se-și vadă pe fiu-sėu Alexandru. Cătă de mari sunt simpatiile poporului serbescu pentru Regina Natalia, s'a doveditu cu ocaziunea sosirei acesteia în Belgradu, unde a fostu primită cu entuziasm de nenumărată mulțime de popor, orașul fiindu împodobitu cu steguri și iluminat. Nu'i vorbă, guvernul și regența n'au fostu de față la primirea Reginei Natalia, pentru că așa au dictatu, se vede, interesele de înaltă politică ale statului.

Până acum Regina n'a avut nici o întelnicire cu regele Alexandru, pentru că acestă întelnicire aternă de împlinirea unor condițiuni puse de regență, pe care Regina mamă nu vrea să le primescă, dîcîndu, că dreptulu ce-lu are ea de a-și vedea pe fiu-sėu, fiindu unu dreptu natural și divinu, e mai pe susu de ori-ce paragrafu de lege. Cu tote astea tractările între Regina Natalia și între regență urmază. Dēcă nu se va pute a-junge la o învoială până la 13 Octombrie, când se întrunesc Scupcina, e probabilu că va interveni acestă încestiune, recunoscîndu Reginei acele drepturi ce ca unei mame i-se cuvinu. Așa se discută în cercurile guvernamentale radicale.

Sciri din Belgradu spunu, că comandantul gardei palatului a primitu ordinu să impedece pe Regina Natalia de a intra în palat, dér se nu useze de forță, dēcă ea ar încerca să intre cu puterea. Situația e în adevėru cam critică, căci în urma popularității, de care se bucură Regina Natalia, și a dispozițiunii iritate a poporului, s'ar pute nasce unele neajunsuri. Guvernul a și luat măsuri pentru a înlătura ori-ce mișcare pe strade, cu atatu mai multu, că se pare a fi de față în Belgradu agenți rusi, și că Regina Natalia a conferitu de trei ori cu ministrul plenipotențiaru rusu din Belgradu, cu dlu Persiani. Asemenea temeri însă nu-și potu ave loculu, după ce însași Regina Natalia se esprimă mai cătă totu căți o viziteză, că vrea să petrecă în Belgradu numai ca *persoană privată*, prin urmare fără pretensiuni de a se amesteca în afacerile statului ori în politică, singura ei dorință fiindu de a vedea pe fiu-sėu.

"Contemporary Review" publică unu articolu, atribuitu de "Daily New" lui Gladstone, care atacă alianța triplă și declară, că acestă alianță nu e o ligă a păcii. Articolulu condamnă alăturarea Italiei la alianța, care e periculoasă pentru Italia, și justifică sub anumite împrejurări unu războiu de răzbunare din partea Franciei pentru recucerirea Alsației-Lotaringiei.

SCRIRILE ȚILEI.

Schimbare de garnisonă. Batalionul 28 de vėnători din Făgărașu a plecatu la Bielina în Bosnia în loculu unui batalionu din regimentul 2 de infanterie, care vine la Făgărașu.

Statutul tăiatorilor de lemne, stabilitu de comuna Brașovu la îndemnul poliției și admisu de comitat, n'a primitu aprobarea ministerială din motivu, că tăierea lemnorulu cu ferestrul nu e industrie, ci lucru de țileru și ca atare nu se pôte supune nici unei restricțiuni. Decisiunea ministerială recomandă de altminte, pentru înlăturarea rēului, înființarea unui ferestru cu vaporu!

Nou oficiu postal și telegraficu s'a deschisu în Tulgheșu, comit. Ciuculu.

Bolnavi de ochi au fostu primiți în spitalulu pentru bole de ochi r. ung. din Brașov în cursul lunei Septembrie st. n. 32 însi, ér 37 au fostu liberați ca lecuiți; rămaseră la finea lui Septembrie 17 bolnavi de ochi în tratate. Operațiunilor la ochi s'au făcutu 15, între cari 7 operațiunilor pentru delăturarea albeței.

Regaliele Bistriței. Comuna Bistrița a cerutu despăgubire pentru regalii, cu ocaziunea tractărilor ce s'au ținutu în acestă privință la 16 Septembrie, 310,747 fl. 20 cr. pentru regalulu rachiului, 525,515 fl., pentru alu vinului, 48,662 fl. 80 cr., pentru alu berei, cu totulu 884 de mii 925 fl. La o împăciuire nu s'a ajunsu, deorece representații erariulu financiaru au găsitu pre mari pretențiunile comunei. Afacerea se va da subcomisiunei comitetului administrativu spre decidere. Până acum în comitatulu Bistrița-Năsăudu s'a tractatu cu 99 partide în afacerea regaliorulu și cu 79 partide s'a ajunsu la învoială.

Invetatoru omoritu. Precum împărășese "Kolozsvar", Stefanu Jepura cu trei tovarăși plătiți au bătutu pe invetatorulu Ladislau Balazu din Stoina, comit. Cojocnei, până ce și-a datu sufletulu, fiind-că invetatorulu ajutase judeulu localu să zalogescă vitele lui Jepura găsite pascindu pe locu opritu. Făptuitorii suntu arestați în Clușiu și și-au mărturisitu fapta, dér susținu că n'au vrutu să omore pe invetatorulu.

Focul. În Crisbavu au ars șura și grașdul lui George Mire. Paguba e de 150 fl., din cari 100 fl. erau asigurați. În Avrigu au ars în săptămâna ecesta peste 90 de case, fiindu foculu ajutat de unu vėntu cumplitu. Vėnătorii dela batalionulu 28, cari tocmai se aflau pe drumu cătră Bosnia, au ajutat forte multu la stingerea foculu.

tunereculu, observă grapa și plugulu sub șopronu. Se uită cu încordare într'acolu, nu vede pe nimeni.

Trebuie, că numai mi-s'a părutu, cugetă elu, dér totuși e mai bine, dēcă voiu oculi loculu. Se strecură de-alungulu șurei; așa de ușor călca elu cu papucii de bastă, încătă însuși nu-și audia pașii. Ajungēndu în colțul casei, fulgeră ceva aprupe de plugu, apoi cu-o fișitură se risipi. Inima îi îngheță în peptu, elu stētu pe locu. Totu în loculu acela începe acum să arde cu flacări, lămurit vede Ivanu într'o lumină mare pe unu omu cu o căciulă în capu pitit la pământu cu fața întorsă, acela aprinde unu mănunchiu de paie, pe care-l ține în mână. Incrementu de spaimă, Ivanu înhōlbă ochii cătră acel lu locu, în fine se reculese și pași cu pași mari spre omulu acela. Nu-mi va scăpa, îndată voiu pune mâna pe elu.

Nu făcu însă cățiva pași și într'altă parte încep deodată să arde, paiele de pe coperișu iau focu și la lumina ecesta vede Ivanu pe — Gavrilă. Intocmai după

cum se aruncă uliulu asupra ciocărliei, așa se aruncă Ivanu asupra șchiopului. Ilu voiu lega — nu-mi va pute scăpa! Gavrilă însă audia pași înderētulu seu, se uită împrejur și ca unu iepure, se te miră de unde și-a luat iuteșă, șchioptă elu dealungulu șurei.

"Nu-mi vei scăpa!" strigă Ivanu și se luă după elu.

P'aci era s'el apuce de guleru, când Gavrilă, smâncindu-se, fugi mai departe, pe când elu însuși acățandu-se în haina sa cădu la pământu. Iute se ridică însă, strigă după ajutoru și fuge mai departe.

Intr'aceea ajunse Gavrilă la casa sa; dér Ivanu fugea după elu, voia tocmai să pună mâna pe elu, când deodată ceva ca o pētră ilu lovesce în frunte și ilu amețesce. Gavrilă cu unu par de stejaru lovi cu totă puterea pe Ivanu în capu.

Lui Ivanu i-se făcu întunecut dinainte ochilorulu, se clătina și cădu. Când își veni în simțire, Gavrilă dispăruse. Ca lumina țilei se întinse foculu, și în partea

casei sale părăia și trosnea. Partea de dindărătă a șurei sale sta în flacări, și șura din apropiere ardea; focu și fum, scanteile paielorlu aprinse amestecate cu fum se lăsară asupra casei.

"Ce este asta. fraților?" strigă Ivanu ridicāndu mânilu, "N'aveam decātă să scot paiele aprinse din coperișu și să năbuesc foculu!"

Elu voi să strige, însă ilu înecă răsuflarea, nu putea vorbi elu voi să fugă, însă picioarele sale abia se mișcau și se împleteau. Elu pași unu pasu, doi pași, rēsufă odată și apoi merse mai departe. Ajungēndu în curtea sa ardea deja șura și pōrtă; din casă eșiau flacări, împedcāndu astfelu atātă intrarea cātă și eșirea. O mulțime de ómenii se adunară, dér nu putēu ajutama de locu. Vecinii își scōseră de prin casă tot ce aveau, totu asemenea scōseră vitele din grajd. De pe casa lui Ivanu sări flacāra pe casa lui Gavrilă; și bătāndu vėntulu mai tare, se întinse pe uliță în sus și astfelu jumētate satulu era în flacări.

Pe bētrānulu din casa lui Ivanu ilu

scōseră afară, mobilele arseră, ómenii își māntuiră mai numai viete. Pe lângă caii, cari nu erau la pășune și se aflau în grajd, arseră tote vitele, arseră găini, pluguri, grape, telegi, lățile femeiloru, — ba chiar și bucatele din ariă arseră — arse totu.

Gavrilă își mātui câteva vite și câteva unelte.

Totă noptea ținu foculu. Ivanu sta lângă curtea sa, privea flacările și repeta necontenit:

"Ce va să dică asta, fraților? N'aveam decātă să trag paiele aprinse din coperișu și să năbuesc foculu."

Cădēnd coperișulu, elu se bagă în casă, apucă o bāră și o scote afară. Femeile se încercă să-lu rețină, elu însă se băgă eră în casă. Apucēndu-lu ameteșă, se clătina și cădu. Fiulu seu celu mai mare sări și-lu trase afară. Pērul și barba ca și hainele lui erau pirlite, o mână era rānită. Elu însă nu simțea arsura. Ómenii diceau, că din cauza māhnirei celei mari și-a perdutu mintea. Pe încetulu se stinse foculu, Ivanu însă

ganișat în Sibiu. Cea de pome s'a deschis așî, cea de vite se va deschide Mașî.

Tergulul anual din Săliște probabil n'a nu se va ține deocamdată din cauza oșlei de gură și de unghii, ce s'a ivit între vite. La tergulul anual din Mediaș, ce s'a ținut în zilele acestea au fost puține vite, éráșî din pricina bólei de gură și de unghii ce băntue între vitele unor localități din împrejurime.

Nenorocire. Din Roșia se scrie, că stratul Petru-Pavelu din mina de aur delă Vulcoiu s'a dărmat; din norocire în acel moment erau numai trei lucrători în strat, dintre cari însă Alexandru Trifan a fost strivit de nu se mai cunoștea; ceilalți doi încă sunt răniți de morțe.

Căștig la loterie. Mai sunt și de aceia, cari căștigă câteodată la loteria mică, însă nu ca Melchior Farkas, cel cu înșelăciunile dela oficiul de loterie din Timișóra, ci în mod cinstit. Astfel a căștigat la ultima tragere dela 28 Septemvre din Graz o calfă a unui aurar cu numele Alois Jäger din Klagenfurt. El a fost pus pe numerele 3,24 și 33 terno-seco deșe florin și apoi a plecat la Viena ca să-și caute acolo lucru. Mercuri s'a dus Jäger la o collectură în Viena ca să întrebe ce numere au eșit la loteria din Graz. Când fata dela tarabă îi înșiră numerele, cari au eșit, tinerul se convinsé încă-odată déca a vorbit adevérul, după aceea se îngălbini și căđu la pământ fără simțire când i-se spuse că a căștigat 48,000 florin. Abia târđiu după ce sosi medicul putu să-și revină în fire calfa norocóșă. Cei de față începură deja a crede că nu se va mai scula.

Anticități interesante au fost găsite cu ocasiunea săpăturilor la facerea unui nou stăvilar în Török-Becse din Torontal. S'a găsit unú soldu foarte mare de mamut, în apropierea acestuia diferite óse de animale, scări străvechi de șea, unú lanț de bronz și două căldări grele de metal. Lucrurile găsite se păstréză deocamdată în cancelaria societății riverane de apărare din Török-Becse.

Inmormentarea lui Zacharia Stoianof, patriotul și literatul bulgar, președintele Sôbraniei, s'a făcut Mercuri la Ruscicu. După serviciul divin oficiat de mitropolitul Grigorie, coșciugul fú dus cu mare solemnitate la ultima locuință. În capul procesiunii era călare unú despățemént de gendarmi avéndu în fruntea sa pe perfectul, d. P. Vinaroff, apoi musica militară, școalele, ofițerii purtând decorațiunile repausatului, nu-

de cântăreți, clerul; după cleru venea carul funebru, apoi familia repausatului, comandantul pieței urmat de corpul ofițieresc, perfectul județului, consiliul comunal și funcționarii statului, deputații din diferite orașe, armată, societățile și în fine o mulțime imensă. La cimitir s'au pronunțat mai multe discursuri.

Din pașalicul Caraș - Severinului.

Cin Caransebeșu primese fóia „Budap. Tgbltt.“ unú articulu, în care se dice, că stările ce domnesc în comitatul Caraș-Severinului facu să nu mai semene acestu ținut ca parte a unui stat, unde e dreptul și cultura. Vechia administrația grănițărăscă era în totu casul mai bună și pentru poporațiune mai de suferit decât administrația de așî. Atunci domnea respectul legii și alu deregătoriei, éráșî legile sunt nebăgate'n sémă și autoritățile nu se bucură de nici unú respect, fiindcă ținta lor principală e îndreptat într'acolo, ca din fiăcare lege să tragă cât se póte mai mare folost personalu, éráșî de executarea legii puțin le pasă.

„Răul cel mai mare — continuă fóia pestană — zace în corupțiunea cea forțe întinsă a organelor administrative, încātu abia se póte cugeta o mai mare corupțiune. În cursu de doi ani, dintre patru solgăbirii doi a trebuit să fi suspendați din cauza manipularii frauduloșe de ban publici. Afară de acesta, fostul proto-notar alu orașului Caransebeșu și câțiva notari de cercu se află parte în cercetare criminală, parte în cercetare disciplinară, și în multe comune s'au constatat lipse de bani, în altele domnesc în adevér stări orientele. Déca undeva e nevoie de o temeinică reformă a administrației, atunci e în comitatul Caraș-Severinu, căci e vorba aci de a căștiga pentru ideia de stat maghiar o poporațiune cu inima bună, dusă în rățăcire de popi, de învățatori și pensioniști grănițări ruginiți. Déráșî pentru a o căștiga, trebuie o administrația rațională și cinstită...“

Auđi nădrăvnia dracului! Administrația e coruptă în Caraș-Severinu ca nicăieri altunde, doi solgăbirii au fost suspendați, pentru-că au mâncat bani publici, unú protonotar și câțiva notari de cercu sunt trași în cercetare criminală ori disciplinară, și cu toate asta totu popi și învățatori valahi cu pensionarii grănițări amăgescu poporațiunea! Apoi bine jupănilor, în mână acestora e administrațiunea comitatului? Voi înși-vé spuneți, că administrația grănițărăscă era mai bună ca cea ungarăscă de așî, care nu mai respectă nici lege nici nimic, și cu toate astea totu „hoși“

afirma asemenea stupidități.

Unú memoriu ungureșcu

în cestiunea reformei administrației.

Diarul „Egyetértés“ publică memorandul acela, care a fost prelucrat de ministrul de interne contele Teleki și de secretarul de stat Tibad în înțelegeri cu mai mulți membri ai cabinetului, pentru reforma administrației. Acestu memoriu a fost în ședințele din urmă discutat de consiliul de ministri. Actul acesta, cu toate că e vultuaru nu conține decât conturile reformei și propune următoarele:

Mai întâiu schimbarea legii comunale în acea privință, că afacerile autonome să fi separate de acelea, cari constau în executarea hotăririlor regimului central și alu municipiului. Afacerile autonome trebuie să fi corect precisate și controlate, déráșî sunt încredințate comunei. Celelalte agende trebuie să fi depărtate din competența comunală, și să fi date unor comisariate de grupuri, cari să fi tocmai așa organizate, ca și notariatele de așî. Acești comisari vor avea calificațiunea notarilor de până acum și vor fi denumiți pe viétă din partea ministrului, capătă léfa și pensiuene din cassa statului, și potú fi suspendați din postu numai pe baza unei sentințe judecătoreșce seu disciplinare, déráșî potú fi totdeuna strămutați cu locul din partea ministrului de interne. Comisarul capătă instrucțiune dela fisolgabiriu și îi este acestuia subordnat. Președintele autonomu lu comunei este îndatorat ca să sprijinească pe comisarul de grupuri în toate întreprinderile sale.

În orașe cu magistrat regulat se se facă o asemenea separare a competențelor, numai cu acea abatere, că executarea ordinațiilor guvernului aci se nu se facă prin unú organ al statului, ci prin primarul, care în urma funcțiunii sale duple pe baza propunerii reprezentanței alose cetățeneșce, va fi denumit pe viétă din partea monarhului! atátú léfa câtú și pensiuena o va primi din cassa statului, nu póte fi transferatú și numai pe baza unei sentințe judecătoreșce seu disciplinare póte fi destituít.

Totdeodată în astfel de cetăți va trece poliția în mână statului, personalul acela va fi denumit de ministru de interne, vorú căpăta léfa și pensiuena dela stat și potú fi transferați; aternă directu dela vice-spanul. Și primarul primese instrucțiuni dela acesta și îi este subordnat. Autonomia aces-

Cu privire la comitate, comitate morandul următoarele: Fisolgabirul va fi denumit pe viétă, la propunerea ministrului de interne, din partea regelui, va fi plătit de stat, și din punctu de vedere alu serviciului póte fi transferat. Ceilalți funcționari ai fisolgabirului vorú fi denumiți totu astfel de modalități din partea ministrului de interne. Fisolgabirul primese instrucțiuni dela vice-spanul, căruia îi este subordnat. Funcționarii și comisarii de grupuri au să asculte de el, el trebuie să se îngrijescă și despre aceea, ca atátú comunele cele mari câtú și comunele cele mici se exerciteze după regulamentu și conformu binelui publicu, drepturile și regulativele autonome ale lor.

Dintre ceilalți funcționari ai comitatului vorú fi denumiți de monarhul proto-notarul, fiscalul, președintele scaunului orfanal și asesorii și casierul. Pe cel din urmă îl propune ministrul de interne, pe ceilalți reprezentanța comunală. Personalul ajutoru va fi denumit de monarhul la propunerea comitelui supremu seu a vice-spanului. Funcționarii orașului, cu excepțiunea primarului și a personalului poliției, vorú fi aleși pe viétă.

Exercitarea drepturilor autonome, și a celor așa numite politice, reprezentațiunii etc. vorú fi și de aci înainte în mâinile municipiilor ambelor categorii. Nemijlocita inspectiune și controlă a guvernului o exercită în ambele sfere de competență, fispanul. Esamenul practic de administrațiune se va organiza încă în decursul anului pentru ca câtú se póte de multe persoane să-și căștige calificațiunea pentru oficiile superioare ale administrației, și astfel guvernul să pótă dispune asupra unui materialu mai bogatú și mai bun.

Correspondența „Gaz Trans.“

Selagiu, 25 Septemvre 1889.

În timpul de așî forțe multe pretensiuni se ivescu față cu școla. Déráșî școla fără învățatoru nici nu se póte cugeta, căci școla e numai unú corp, éráșî învățatorul sufletul ei, prin urmare: densul e școla, densul face școla. Așă-dér, déca învățatorul e școla, tuturor pretensiunilor densul e îndatorat a le satisface. Biserica, statul, națiunea, comuna și familia, toate au cele mai deshilinite pretensiuni față de învățator și ca să pótă corăspunde tuturor trebuie să fi în cariera sa cea spinóșă și neremunerată, câtú de perfectă și bine preparat, el trebuie să fi diligent și neobosit. Densul are de a lupta cu mai mulți inimi deodată, — dintre

totuși sta pe locul unde arse și repeta mereu: „Ce-i asta? fraților! Ar fi trebuit să se scot numai afară!“

Desu de diminéță veni feciorul starostelui la el.

„Moșu Ivane, tatăl-téu zace pe patul morții, el te chiamă să-și ia rămasu bun dela tine!“

Ivanu uitase și de tatăl seu și nu înțelegea ceea ce îi spunea.

„Ce tată?“ întrebă el. „Cine mă chiamă?“

„El te chiamă să-și ia rămasu bun dela tine. Trage să móră în casa noastră, vin'o moșu Ivane!“

Cu greu înțelese Ivanu, și se duse cu fiul starostelui.

Scotându-l pe bėtránu afară din casă când ardea, el fú rănit de nisce paie aprinse. El fú dus în casa starostelui din satul vecinu.

Ajungéndu Ivanu la tatăl seu, se aflau în odăi nevasta starostelui și pe cuptor copiii ei. Ceilalți de duseră la locul unde arse. Bėtránul era întins pe o laviță cu o luminare în mână

și se uita în spre usă. Vedéndu pe fiul seu că intră, tresări puțin. Ivanu se apropia de el.

„Ce e Vanika“, îl agrăi bėtránul, „nu ți-am spus? Cine e acela, care a pus foc?“

„El, tată, el, l'am prinsu asupra fapte sale. În prezența mea puse focul sub coperișu. N'aveam decât să tragă afară snopul de paie și să-l stingă — și nimic nu s'ar fi întâmplat.“

„Ceasul morții mele a sosit, Ivane. Și tu vei muri odată, spune-mi alu cui e peșatul acesta?“

Ivanu inholbă ochii la tatăl seu, însă tăcu, el nu putea să vorbescă nimic.

„Spune înaintea lui Dumneșeu, alu cui e peșatul acesta? Ce ți-am spus?“

Ivan se reculese, el înțelese totul. Căđu în genunchi la picioarele tatălui seu și plângéndu díșe:

„Tată, iartă-mă, pentru numele lui Dumneșeu, sunt vinovat, atátú înaintea ta, câtú și înaintea lui Dumneșeu!“

Bėtránul apucă lumina cu mână stângă, voi ca cu cea dreaptă să-și facă cruce, nu ajunse însă fruntea, deci stătu pe loc.

„Laudă ție Dóme, laudă ție!“ murmură el privind la fiul seu. „Vanika, oh! Vanika.“

„Ce e tată?“

„Ce e de făcut?“

Ivanu încă totú plângea.

„Nu știu tată, cum o să trăim de aci înainte.“

Bėtránul închise ochii, mișcă din buze, ca și când și-ar încorda toate puterile sale, deșchise éráșî ochii și díșe:

„Veți puté voi trăi, déca veți trăi cu Dumneșeu — veți puté trăi.“ Elu tăcu, zimbí și díșe mai departe: „Nu spune nimenui, Vanika, cine a pus focul. Acopere peșatul străinu și Dumneșeu îți va ierta îndoit.“

Și apucând lumina cu amédouș mâinile, bėtránul oftă, se întinse și și dede sufletul.

Ivanu nu făcu arătare contra lui Gavrilă, și nimeni n'a aflat cum s'a is-

catú focul, mânia sa asupra vecinului dispăruse.

Gavrilă nu se putea mira îndestul, cum de vecin-séu Ivanu tace; mai întâiu se temea, mai târđiu însă se deprinse cu el. Potolindu-se certa dintre bărbați, se împăcară și membrii familiei. Ei își zidiră din nou case și ambele familii locuiră într'o ogradă. Deși nu mai zidiră casele așa aproape una de alta, totuși rămaseră și acum ca și mai înainte Ivan și Gavrilă vecini.

Și după cum au trăit bėtránii, așa trăiescu și ei acum ca nisce bun vecini. Ivan Șerbakov se gândesce la vorba bėtránului: „Stinge focul până ce nu se flacărá.“

Déca îi face cineva réu, el nu se gândesce la răsunare, ci se silesce să facă pace; déca cineva îi aruncă vorbe urite, el nu-i răspunde totú cu astfel de vorbe, ci dimpotrivă se silesce să lvește ca să nu vorbescă vorbe rele. Totu așa făcú femeile și copii. Și Ivan Șerbakov se ridică din nenorocire, și bunăstarea lui crescu.

sele cele multe și nesciința și nepreperarea poporului.

Dela învățatoru se pretindū tôte. Elu trebuie să aibă studiile, pregătirea de lipsă, să fiă pedagogu bunu, să cunoscă și agronomia, să pricepă și multe soiuri ale industriei de casă, să fiă și stuparu, prășitoru de vermi de mătase și încă și musicantū ș. a.

Apoi deși nu suntem în stare cu toții a satisface cerințelor amintite, totuși cu tătă liniștea sufletescă potū a firma, că cea mai mare parte a învățatorimei noastre corăspunde între împrejurările grele de ađi cu diligență și zelū chiămării sale grele.

Clasa mai inteligentă a societății, ba încă și poporul țăranū mai deșteptū a început deja a recunoște în învățatoru, — pe adevăratul și neobositul răspânditoru al culturii și civilizațiunei. Numai unii domni preoți încă nici până în ăia de ađi nu voiesc a recunoște pe învățatoru de ceea ce trebuie să fiă, cilū privescū ca pe celū mai netrebnicu sclavū, ca pe o uneltă orba a dumnealorū și ca și cum învățatorulū nici nu are mă sublimă misiune, decât a e terei ca și unū vermulețū la piciorle umnealorū.

Eu, care scriu acestea ca Sălăgianū, numai din Sălăgiu și vorbescū. Harū omului, că și în Sălăgiu nu avem ūlți de aceia, cărora le place a se batjocuri pe învățatorū. De stădată nu voiu spune numele acestora, i voiu arăta numai unele din faptele eomonose cu care năcăjescū ei pe învățatorii din parohiile lorū.

Unū domnū preotū a prinsū mânia e învățatorū numai pentru-că învățatorulū nu s'a învoitū: ca caii domniei sale să pășuneze în grădina de pomăritū a celei și să strice oltoii aflători acolo — cari a lucratū învățatorulū cu discipulii săi. Părintele și directorele școlii entru acēsta și-a isbânditū asupra bietuli învățatorū cu aceea: că în S-ta biericā în prezența poporului adunatū, āndu-i învățatorului epetite de acelea, e cari numai domniei sale i-s'ar fi cunentū, l'a declaratū de netrebnicu și suspendatū din oficiulū său, și că dēndū cu acela mai multū nu va servi; oporulū i-a și nimeritū răspunsulū, āndu-i: decā nu voiesc d-le părinte a servi cu d-lū învățatorū, nu avemū cecūte, atunci vei merge acolo unde se nu într'unū locū cu d-lui, ēr d-lū învățatorū va rămānē cu noi. Trāmisu-ia tocmai pe curatorele primaru învățatorului cāteva ședule, în care l'a intitulatū: „Jupāne Dăscale“, impunēndū curatorului, ca nu cumva să-i dicā d-le învățatorū, căci nu meritā acelu titlu „unū iacū blāstamatū“, deși învățatorulū din estiu e unulū din cei mai meritați învățatori din Selăgiu.

Apoi se întemplā, că unii domni preoți din ura cea mare ce-o nutrescū față de învățatorū, nu se potū răbda icī în Sf-ta biericā și în decursulū sf. liturii în prezența tuturorū sātenilorū se nu ilteze pe cantorū-īnvățatorū strigāndū în sāntulū altarū: „nu e ala glasul“, „nu e aceea priceasă“, „nu e ala tropariulū“ — cāntā cum se cade o te du acasă“. Ba a întemplatū și aceea, că unū preotū ș a fostū de infuriatū odată pe învățatorū încātū nu s'a sfinitū nici de Dumedeu, nici de omeni a striga pe la mijloculū liturgii cātrā învățatorū: „taci! că nu cānti bine!“ Eu așa credū că în inima astorfelū de preoți nici atāta mțu religiosū nu este, cātū e unū firū de muștarū, că de ar fi, ar sei respectaculū celū sfāntū unde se aflā. Poporulū care aude aceste augețā, cā învățatorulū într'adevărū nu-și pricepe misiunea; deși acei cantori, cu cari s'au impplatū de acestea, cu toții suntū centurați din cantū și se pōte presupune spre dēsșii cu totū dreptulū, — că în cāntările, ca și acei domni preoți urī îi batjocorescū în locașulū celū sātū; acēsta nu e pentru alta decât

țigat' o înaintea poporului prin demnele lorū fapte. Unii omeni așa augețā: că scārițendū autoritatea altor a vorū înālta mai susū pe a lorū dēr se înșelā.

În primāvērā anului curențū s'a întemplatū, că la o adunare filială învățatorescā meritatulū protopopū alū acelu tractū, ca președinte, din causā momentuosā neputāndū lua parte, a denumitū în loculū d-sale unū altū preotū din tractū, care se prezideze în adunarea învățatorescā. Acelū d-nū preotū s'a și folositū de ocaziunea binevenitā, de a-și arāta atotū-puternicia și supremația sa asupra micuților și umilițilorū de dascali. Avemū datina creștinescā, că totdeuna ne începemū adunările nōstre dupā-ce mai nainte se celebrezā sfānta liturgiā, și așa s'a făcutū și cu ocaziunea aceste adunări, unde tocmai acēstū domnū preotū a celebratū și cānd era pe la finea utreniei ilū vedemū numai că vine în ușa sfāntului altarū, cu ochii schinteindū de mânia și strigā cātū pōte: „da nu cāntați?!?!“ Pentru ce nu cāntați?!?! Așteptați numai! Da așa impliniți porunca d-lui protopopū?!“

Învățatorii de față cu toții cāntau, deși nu putēu striga așa tare cu peptulū celū sdrobitū de propunerile de tōte ăile și cāntările cele multe dela sfintele pasci, cari tocmai atunci trecuserā. Patru inși s'au fostū pusū în stranā și cāntau dela mână, ceilalți secundau, — dealtmintrelea la sfintele liturgii ce se ținu înaintea adunārilorū, învățatorulū localū are datorința de a cānta cu elevii săi; ca să se vedā ce progresū au făcutū în cāntările biericescī. Credū că d-sa nu ne-a cunoscutū datorințele nōstre; dēr atāta ar fi pututū sci, că nu i-se cādea a se răsti asupra unei cete de învățatori nevinovați și cari cu d-lui nu stau nici într'unū necsū oficiosū și încă în o comunā străinā și între omeni străini. De purtarea d-sale necorectā așa s'au indignatū poporenii preșenți încātū unul a esclamatū: „de acēsta și mie încă mi-e rușine“ apoi unū domnū preotū din vecinī, care a fostū de față la cele întemplate vedēndū purtarea brutālă a părintelului celebrante: a și eșitū din biericā și a mersū numai dreptū cātrā casā și așa nici n'a voitū a asista în acea adunare, unde avea să prezideze celebrantele.

Apoi în anulū trecutū unū domnū protopopū ca directorū și inspectorū școlarū alū unui tractū, așa mare iubire își arāta față de dascalii săi, încātū pe vr'o 4 din ei dintr'odatā îi surprinde cu bunāvoința părintescā, că la toți li se curențezā stațiunile ca vacante, — apoi ore pentru ce s'au curențatū? aceea nimeni nu scie, afarā de d-lui. Vedēndu-se învățatorii cu stațiunile curențate, au mersū la protopopū și l'au întreatū, decā are cunoscințā de acea curențare? Le-a rēspunsū, că are. Atunci unulū dintre cei 4 ilū întreabā, că pe ce basă i-a curențatū stațiunea? Rēspunsulū a fostū, că „pentru-ce s'a sfāditū cu popa!“ Apoi totū cam așa rēspunsū a datū și celorlalți.

Ni-amū miratū, că māritulū ordinaratū de Gherla pe ce basă a pututū curența cele 4 stațiuni, nedāndū și nimenia abdicarea dela stațiune și nici făcēndu-se pașii legitimi pentru suspendarea învățatorilorū din acele stațiuni. Apoi d-lū protopopū, ca inspectorū școlarū, nici atāta nu a sciutū, că nu mai merge cu despotismulū și că, esistā legi de instrucțiune și că numai în înțelesulū acelora are de a procede față de învățatori, nu numai din arbitriulū d-sale, după usulū vechiu.

Dealtmintrelea māritulū ordinaratū după-ce s'a informatū despre starea lucrului și vedēndū, că tōtā procederea d-lui protopopū față de acei învățatori, nu e alta decât invidiā și urā și cā toți pașii d-sale suntū în contra legilorū școlastice, — a lāsātū pe învățatorii amintiți în stațiunile lorū avute și ei funcționezā până în ăia de ađi acolo

popū cāntāndū se cedeze înaintea dreptății și-a pusū pofta în cuiu, cu curențarea stațiunilorū. Destulū ne este însă, că și-a arātatū inima cea nobilă de părinte sufletescū, ca să-lū cunoscemū și să scimū: că nici unū stropū nu i-ar fi milā, a pune 4 și mai multe familii dāscālescī în mijloculū drumului, fārā de nici unū adāpostū, cānd l'ar lāsa cei mai mari.

Mai în anii trecuți era mai dese suspendările învățatorilorū din stațiuni; dēr de cānd avemū în fruntea școlilorū nōstre pe Rvdssm. D-nū Alimpiu Barboleviciu, vicariulū-Silvaniei, care nu voiesce a recunoște interesele personale, particulare, nimēnui, ci numai dreptatea, binele națiunei, biericei și patriei, nu ne lasā nici pe noi de pradā unorū domni fārā inimā; ci ne apērā și ne scutesce, ca și unū scumpū părinte și mare binefăcitorū alū nostru. Deviza sa e: „Cānd facemū ceva pentru dascalī, pentru națiune amū făcutū.“ Dascalii rămān dela adunările Reuniunilorū, dēr Rvdssm. D-nū vicariu nici dela o adunare generalā nu-a rēmasū de cānd se aflā în Sălăgiu.

De cānd amū avutū fericirea de alū avē în mijloculū nostru, amū întineritū și învățamēntulū nostru poporalū infloresce pe ăi ce merge și putemū afirma, cā învățamēntulū nostru înaintezā cu pași rāpedi și mai alesū în tractele și comunele unde d-nii protopopi și preoți suntū prietini sinceri de principiū cu Rvdssm. D-nū vicariu.

Acelorū d-ni, cari ne cunoscū pe noi învățatorii, cari sciū ce suntemū și ne dau mână de ajutorū în implinirea datoriuțelorū nōstre, cari ne mângāe cu cuvēntulū și cu fapta, le mulțamimū din adēnculū inimei! Dumnezeu să-i ținā cu Rvdssm. D-nū vicariu dimpreună pānā la cele mai adēnci bătrēnețe, în sānătate, fericire și putere deplinā spre binele și fala nēmului nostru românescū.

Ēr celorū ce ne urāscū pe noi le dicā: învățatorulū în privința valōrei și a însemnatāții, se pōte pune într'unū rēndū cu toți. Nare nici o causā, precum nu ar trebui să aibā nimenea, ca să se ridice peste alții; însă fārā de nemodestii pōte pași alături cu alții. Învățatorulū se clasificā între aceia, cari au ocupațiune spiritualā. Elū are de a face cu cele mai sublime sēmțuri interne. Învățatorulū e ochiulū celū mai neincunjuratū și de lipsā în acea catenā, care lēgā școlā ruralā de institutele cele mai inalte.

În fine rogū pe acei domni, cari ne urāscū, și au așa mare pasiune a se batjocori, ca să scie că de nu vorū înceta cu maltractările față de noi, îi vomū da de golū înaintea publicului cetitorū.

Apoi pe colegii mei îi sfătuescū ca să-și implinescā scumpa lorū datorință, cu tōtā acuratețā și punctualitatea și să-și ascuțescā cu diligență armele lorū spirituale; ca decā vorū cere împrejurările să aibā cu ce sta în contra oricāru inimicū. Și pe elevii nōstri să-i crescemū și deprindemū cātū de bine întrū aceea, ca ei cānd vorū fi omeni maturi să cunoscā pe următorii nōstri, după meritulū lorū adevăratū, nu din prejudițiu, ca și pe noi generațiunea de astādi, — căci și de nu vomū gusta noi din fructele ostenelelorū nōstre pānā ce încă purtāmū vestmintele aceste pāmētescī, — totuși cānd ne va chema Pārintele celū cerescū la vieța eternā, vomū trece de aicea cu acea mângāiere: „cā talanții primiți nui-amū îngropatū în pāmēntū“; ci nī-amū nisuitū a'i spori — așa, încātū și următorii nōstri să aibā parte din ei, și dēsșii pentru acēsta de sigurū ne vorū aminti ca pe nisce bravi anteluptatori dicēndu-ne: „binecuvēntatū să fiā numele și memoria acelora, cari s'au nisuitū: a ridica pe învățatorū pānā la tēptā aceea unde i-se cuvine să stea — după chemarea sa sublimā; ēr judacātorulū celū

tronului său celū cerescū ne va liche: „Bine, slugā bunā și credincioșā, de puținū a'i fostū credinciosū, peste multe te voiu pune, întrā întrū bucuria domniului tēu.“

Unū dascalū.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulū biuroului de coresp. din Pesta.)

Copenhaga, 5 Octombvre. Țarulū sosese la 10 Octombvre în Berlinū, unde va petrece douē ăile.

Rectificare. În numērulū trecutū de Duminecă, la pagina 4, colōna 2, la finele articolului „Sfīnțirea biericei din Bușteni“, se se cetescā: costā aprōpe o sută de mi lei.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebuie să fiā crescerea,

ce părintii o dau copiilorū, pentru ca școlā să-și ajungā mai cu înlesnire înaltulū ei scopū.

Motto: Copii bunī suntū bucuria părintilorū, temelia școlii și fala și nădejdea îndreptățitā a nēmului lorū.

(Urmare și fine.)

De cumva însă Vați cāștigatū convingerea neindeolnicā, că bāetulū a cācutū în pecatū, fiți înțelepți; nulū luați cu asprime. Arātați urmāriile rele ale vițului lui, nu însă în modū directū, ci indirectū. Spuneți-i de pildā, ce a pātītū cutare și cutare bāetū, care a sevērșitū pecatulū onaniei. Cātū de nefericitū suntū astfelū de bāeți. Nu cumva a făcutū și elū astfelū? Dērā, cum am ăisū, acēsta se o faceți cu multā înțelepciune. Gāndiți-vē mai nainte, cum aveți să vorbiți cu dēsulū, ca nu cumva în locū de bine, să faceți rău prin vre-unū cuvēntū nechibzuitū. Puneți-vē în înțelegere cu omeni experți în privința acēsta. Nu dați ăilelorū rēndū a consulta îndatā pe unū medicū, ascultați-lā și faceți așa, cum e va spune elū.

Acestea suntū sfaturile, ce Vi le dau în privința procederei D-Vōstre în casū, cānd ați observa, că vre-unulū din copii Voștri a cācutū în pecatulū pāngărirei trupului său.

Vașū spune mai multe în privința acēsta, dēr m'am mārănitū, numai pe lāngā ce am socotitū că Vē este mai neapēratū de trebuintā să sciți, ca să sciți, cum aveți să urmați. Mai detalitatū despre tōte vreu să scriu atunci, cānd totū materialulū cu care V'amū întreinutū pānā acuma asupra modulii: „Cum are să fiā crescerea, ce părintii o dau copiilorū, pentru ca școlā să-și ajungā mai cu înlesnire înaltulū ei scopū“ ilū voiu publica corectatū și înmulțitū în edițiā separatā.

Pentru astādatā incheiu cu dorința ca cuvintele mele în cestiuena crescerei copiilorū să fi produsū convingerea în părintii lorū, că decā e să dāmū școlii copii bunī cu cari ea să-și pōtā ajunge scopurile ei inalte, părintii să-și facā datoria lorū de bunī crescători.

Dēr acēsta dorescū să o înțelegā și să o simțā mamele înaintea tuturorū.

Mamele cu deosebire trebuie să-și facā datoria lorū.

Căci mama este chematā de Dumnezeu a pune temelulū celū dintăiu voinței și aplecărilorū, dorințelorū și străduințelorū copiilorū lorū.

Mama e chematā a le da copiilorū săi cea dintăiu hranā, de care sufletulū lorū are trebuintā în lungā și primejdiōsā călătōriā prin vieța. Mama le deschide lorū porțile pāmēntului și ale cerului, porțile lunei pāmētescī și cerescī, arătāndu-le drumulū spre o vițā adevăratā și fericitā.

In crescera, ce mamă o dă copilului săi, se cprinde talismanul, care ne face se găimă, de le va merge copilul ei în viață bine sau rău, de vor fi fericiți sau nefericiți.

Când așa părintească va fi o locuință sfântă, în care se petrecă spirițul sfânt al dumnezeirii; când intră a domni iubire, înțelegere și simț de jertfire între părinți; când păreți aseși părintești nu vor fi pângăriți a cuvinte și fapte murdare, scumblăse; când mamele își vor face datoric de creștere așa, cum o cere dela Dumnezeu și omenirea: atunci se simț sigur, că sôrtea copiilor lor este asigurată. Atunci copii lor vor fi în adevărul aceea, ce cu dreptul se așteptă dela ei: vor fi mângăierea și bucuria părinților, temelă și înflorirea școlilor și nădejdea și fala îndreptățită a nemiului lor.

—p—

Care este școala cea mai bună pentru fetele de țeranu?*)

O mamă nu-i pôte da fetei sale altă zestre mai bună în viață, decâtă se-o creșcă ca pe o femeă grijitoare, harnică și cu minte, care în împlinirea chemării ei și în fericirea familiei seși afle bucuria vieții.

Cea mai bună învățătoare e însăși mama, căci copilul în dezvoltarea lui este cel mai primitiv pentru toate învățăturile bune, el vede în mamă exemplul cel mai viu și demn de imitat, el totu ia de bună ce face mama, și de aceea o mamă se se ferescă a-i da unu exemplu rău. Este de pildă foarte greu a face ca o copilă să fie iubitoare de ordine și curățenie, decă aceste nu le-a învățat dela mama sa. La strădania și cruțarea mamei copila ia parte încă de mică, și fără de a sci se dedă cu ele; er mai târziu numai cu greu le pôte învăța.

O femeia, care a învățat aceste virtuți dela mamă-sa, respectă în deprinderile acestora totdeauna pe învățătoarea ei, și nu pôte se esista o mai mare mulțămire pentru o mamă, decâtă când vede, că fia ei e lăudată pentru însușirile aceste bune, și când își pôte dice: „Aceasta o a învățat dela mine!“

Cu timpul cresce mare copila și învățătorul dice, că are destoinică bună și că ar fi păcatu decă nu ar lăsa-o să învețe mai multu.

Noi suntem cu stare bunică dice un părinte, și putem trimite copila undeva să mai învețe ceva, spuneți-mi numai unde?

Cel mai sigur mijlocu de a da o creștere cum se cade unei fete de țeranu este a face ca ea să fie primită într-o familie bună, unde se pôte învăța a cunoșce o viață frumôsă conjugală, unde se se pôte convinge că unde este educație adevărată, acolo este și modestia și nepretenșiune, două surori de cruce, ce unblă mână în mână. Decă o fată de țeranu pôte să ajungă într-o astelu de familie, ea are mare noroc. Mai târziu își va aduce cu bucuria aminte de acea familie, și și-o va lua totdeuna a modelu în afacerile ei de casă. În o astelu de familie bună va lua parte la toate isprăvurile, va fierbe, va cöse, va șpala, firește că sub supravegherea femeii de casă: aceste ocupațiuni ea nu le va privi ca jucării, ci le va urma cu totă serioșitatea. Lucru fireșu că pe lângă aceste ea nu trebuie să negligeze educațiunea necesară, pentru care în fia-care orașu fiă câtă de mică i-se da ocașiune destulă de bună, ci pe lângă lucrurile elementare și lucrurile femeesci de mână, între cari mai întâi numărăm consutul de albituri și cârpuțu, se se coupe și cu puțina geografă, istoria și muzică, cu deosebire cu cântulu.

Astfelu de familie, cari sunt gata a primi, câte o fetiță sau două de pe sate în casa lor, suntem siguri, că se

atlu mai în fia-care orașelu destule. Sunt de preferitu asemeni familii din orașe mai mari. Aici e cu atutu mai bine cu cât se cultivă diferitele virtuți mai multă ca în orașele mici. Se ne aducem aminte numai de curățenia și de ordinea dela orașe, cari la țera în imbulzela ocupațiunilor și în atingerea cu atâtea lucruri murdare, nu sunt totu așa de strictu păzite.

Dintre toate însă este păstrarea și buna împărțire, care în orașe se cultivă într-unu grad deosebitu, căci aici unde trebuie să cumperi toate pe bani gata, și unde numai o parte micuță din venit se da pentru susținerea casei, aici cu totul altă idee au omennii despre păstrare, ca la țera, unde iau din coș și din cămară fără de a da bani. Aici pot învăța fetele nostre să întrebuințeze toate rămășițele, și se se întrebe adeseori cum se iasă mai ieftinu și mai bine?

Țeranii mai cu stare numescă acelu economă „răbdare de fôme orășănescă“, însă noi dorim ca toate femeile de pe sate să scie ceva despre acelu răbdare, atunci bărbaților lor le-ar umbla cu multu mai bine. Am avut prietini, cari ne spuneau, că unu țeranu ar eși cu multu mai bine la cale, când și-ar pută lua ca nevastă o fată de orășanu, precum de pildă o fată de funcționar, meșteșugaru seu alta, căci acelea sunt dedate la o bună și economică împărțire, la curățenia și ordine, și sciu cum se griješcă de toate, pe când fetele dela satu mai multu pradăză.

Petrecerea de unu anu doi la orașu le învață pe fetele nostre țerance, că nu e auru totu ce scipesce, le învață să scie cum se conducă o casă și cu mai puținu.

Țeranilor însă, cari nu au stare, le recomandăm cu totadinsul săși trimită fetele chiar în serviciu la familii bune, căci la astfelu de familii își pot însuși multe lucruri bune și folositoare.

Tipuri din viața animalelor

Pentru poporu și tinerime de Dr. Carol Rothel Traducere liberă.

Animalele vertebrate.

Mamiferele.

(Urmare.)

Ordinea a 10-a. Animalele cu copitele fără soțu.

Calulu și măgarulu suntă acum numerați într-unu rându cu rinocerulu și tapirulu. Ei pară a fi înrudiți în privința corporală cu aceste animale mai din urmă, — der acelu înrudire își are temeiulu numai pe acea împrejurare, că strămoșii acestor animale din vremuri tare depărtate se fi fostu unii și aceeași. În privința spirițială animalele cele cu câte o copită suntă cu multe mai pe susu, decâtă verii lor cei îndepărtați. De vină pentru acelu este mai multă creșterea acestor animale de cătră omennii.

Calulu celu alb.

O observare foarte plăcută s'a făcutu la unu calu alb frumosu, care era alu unui conte; acesta crescutu fiindu de micu în societatea copiilor din castelu, a devenitu prietinu, soțulu de jocu alu lor. Elu a fostu îndatinat ca copiii să-lu cheme pe nume, să-lu neteșcă mână fragede și să-lu nutreșcă cu zahar și câtă de adese-ori nu ședeau acele ființe micuțe pe spinarea cea lată a calului celu răbdariu. De unu timp scurtu încôce călușelulu de câte ori era scosă sätulu de ovėsă din grajdu, făcea totu felulu de posne și se întrecea totu mereu sărindu când în drépta când în stânga. Noi am datu de grijă copiilor din castelu, ca să fia mai cu prevedere față de calu și să nu se prea încredă în glumele lui.

Margareta însă — cea mai curajoșă dintre fice — o fetiță de totu plăcută cu ochi schinteitori și îndrăsnită, care scia foarte bine călări nu voia a primi

aceste staturi și încerca a face o probă cu calulu.

Era după prânđu, o linisce mare domnea în castelu, fiacăre era ocupat u cu lucrul său; eu ședeam la ferestra odăei și ceteam, când eti că-mi cădură ochii pe călușelulu celu alb, care mănătu cu glas tare de cătră Margareta, mergea în trapu încolu și încôce prin curte. Pe spinarea călușelului se legăna corpulu celu sulegetu a-lu copilei celei plăcute. Eu vădendu acelu m'am spăriat, voiam să strigu, der fața cea îndrăsnită a călăreței mi-a însuflatu curaj și încredere. Cu plăcere priveam la cutezanța ei. Der călușelulu devine în modu năprasnicu răsfățatu, sare buiacu încolu și încôce, ca și când ar simți plăcerea cea tinerescă a călăreței sale. Margareta se clătina — și mai iute decum mi-am pututu eu închipui, copila zace josu pe pardosela curții.

Frica mea atutu a fostu de mare, încatu în acea clipită n'am pututu sări într'ajutor și eu am fostu martorul unei scene de totu plăcute. Când adecă răsfățatul de calu nu a mai sēmțitu sarcina sa cea mică pe spinare, se întorse erăși cam înspăimântatu cătră copila, care a fostu amezit u pe o clipită. Elu sforăi împrejurulu copilei, mișcă cu nasulu corpulu celu ușurelu, răncheză tare și fricosu și când toate acestea n'au folositu nimica, își plecă genuchiulu la pământ, ca și cum i-ar dice fetei, că se se suie erăși călare, că de bună sēmă nu va mai fi așa de neghiobu!

Intre acestea Margareta s'a sculat dela pământu spre bucuria tuturor, jumătate ridendu și jumătate plângendu, ștergându-și lacrimile din ochii ei cei mari și neteșindu cu mânilor ei micuțe pe animalulu celu credinciosu. Călușelulu i s'a părutu ca și o pedepsă aspră, că domnița lui cea tineră nu s'a suitu numai decâtă erăși pe elu călare, și plecă cu capulu plecatu cătră grajdu, în care după ce a intrat, de bună sēmă, că își va fi imputat siesi pentru acelu întemplant și își va fi propus, ca să nu mai fia așa de răsfățatu. Și într'adevăr că s'a și îndreptat călușelulu, căci de aci încolu elu a devenitu celu mai credincios și răbdariu prietinu alu domnilor celor tineri din castelu; der cu toții au observat, că suferea cu o mare răbdare ori și ce rău i-ar fi făcutu Margareta.

Cazaculu și calulu seu.

În anul 1813, când a fostu bătaia între Francesi și Ruși, unu cazacu a fostu atacat de cătră trei Francesi și jăfuitu de calulu seu. Unulu dintre acei Francesi s'a suitu călare pe calu și s'a depărtat în fuga cea mai mare. Fiindcă cei doi Francesi s'au fostu depărtat, a fluerat cazaculu puternicu după calulu seu, așa precum se îndatina a chema pe calulu seu. Animalulu celu credinciosu îndată ce a auditu flueratulu domnului seu, s'a întorsu numai decâtă ca fulgerulu la domnul seu, fără ca să-lu fi pututu opri călărețulu; apropiindu-se de domnul seu, acesta a avută acum prileju ca să prindă pe hoțulu calului seu, ceea ce a și făcutu.

Înțelepciunea calului.

Unu prietinu alu profesorului Krüger din orașulu Halle merse într-o noapte călare prin o pădure cătră casă. Din nebăgare de sēmă s'a atinsu cam tare de crenga unui arbore, și de ôrece calulu mergea foarte iute, a cățutu numai decâtă de pe calu. Calulu se opri numai decâtă după aceea în locu. Fiindcă însă călărețulu nu s'a mai suitu erăși călare, calulu se întorse înderatu la locul de unde a pornit, unde a găsit u pörtă dela casa, unde a fostu mai înainte domnul seu încuiat; băt u cu piciorulu în pörtă până ce s'au treșitu omennii și au deșchis pörtă. Când acesștia vădură calulu fără călărețu, grăbiră cu facii aprinse pe calea, pe care a plecatu călărețulu ca să ajungă acasă,

și ajunseră conduși nindu de calu la loculu unde zăcea călărețulu amezit u.

Despre lucrarea spirițială a calului.

Scheitlinu unu observatoru mare alu vieții animalelor și da astfelu părerea despre calu.

Calulu posede puterea aceea de a deosebi nutrementu, locuința, locul, timpul, lumina, colorea, ori și ce formă, familia sa, vecinii, prietiniu, dușmanii, pe celelalte animale ce suntă în apropierea lui, pe omennii și alte lucruri. Elu posede darulu priceperii, puterea aceea dinlăuntru de întipuire, aducere aminte, mai multe însușiri, prin cari simțese. Elu simte între toate împrejurările aceea ce este plăcutu și ce este neplăcutu elu pôte fi indestulitu cu sôrtea lui, der pôte pofti o stare și mai bună, ași implini atutu poftele iubirei câtă și ale pisme sale. Priceperea lui este mare și ușor se schimbă în îndemănare; căci calulu este aplicat din sēmă afară spre învățare.

Multe animale vedu și audu mai bine ca calulu. Calulu nu prea are mirosu și gustu așa finu și simțulu este mai dezvoltat la buze. Der pentru aceea elu posede puterea de a deosebi lucrurile din apropiere în unu gradu foarte mare așa încatu înveță a cunoșce cu de amăruntulu toate lucrurile dimprejurulu seu și le ține foarte bine în minte. Noi avem dovești despre puterea lui de deosebire, despre sēmțulu seu de a cunoșce locul și calea și siguritatea lui de a cunoșce ori-ce cărarușă pe care a umblat odată. Elu își cunoșce calea sa cu multu mai bine decâtă conducătorulu seu. Atutu călărețulu câtă și cocșulu potu dormi linișțit și potu lăsa în întunecimea cea mai mare a nopții căilulu alegerea călii. Acelu alegere a călii de cătră cai le-a prinsu bine multor cărarușii îmbătați și a măntuit viața și averea a mii de omennii. Cătă de iute nu cunoșce calulu erăși ospătaria la care a a trasu, odată și cu cu câtă cerbicoșă nu crede că i va fi iertat a trage erăși acolo! Elu e de părere, că conducătorulu seu călărețulu n'ar cunoșce așa bine ospătaria, precum o cunoșce elu; de aceea voesce să-lu îndrepte. Decă a trecut odată de ospătaria atunci fugă erăși voiosu. Acum se pare, că elu voesce să se îndrepte și recunoșce că conducătorulu seu a lucratu bine, pentru că acum odată nu are voie a trage la aceea ospătaria. Pe domnul seu pe servitorulu de odiniorălu recunoșce și după mai multu ani, fugă cătră elu, îi rincează, îl u linge și arată o bucuria mare; numai câtă elu nu scie cum să-lu descopere bucuria sa. Elu bagă numai de câtă de sēmă decă șede alteineva pe spinarea lui. Câte odată se uită înderatu ca se se încredințeze pe cine are pe spinarea sa. Elu pricepe înțelesulu cuvintelor ingrijitorulu seu, se lasă a fi înhamat, fugă după servitoru în tocmă ca cănele, și merge de sine erăși în grajdu. La unu servitoru nou seu la unu soțu nou de hamu se uită cu ochii înholbați. Unde se află vr'unu lucru nou fugă într'acolo, se uită și sforăie.

Puterea lui de deosebire, ținerea lui în minte și bunătatea lui îl u punu în stare ca să îndeplinescă toate lucrurile măestrite ce le îndeplinescu elefanții, măgarii și căni. Elu trebuie să deslege găciturii, să răspundă la întrebări, să șică da seu ba prin mișcarea capulu seu, prin lovirea cu piciorulu în pământu arată câte cesuri suntă pe orologulu ce îl areți. Elu se uită la mișcările mânilor și a piciorloru învățătorulu seu, pricepe înțelesulu cuvintelor și a suvărilor cu biciulu. După rostirea cutăru cuventu se preface bolnav se aruncă la pământu și zace cu piciorulu întinse ca și cum ar fi mortu, suferă a fi trasu de cōdă ș. a., la cutare cuventu rostitu sare deodată în susu și devine erăși vesel u și vioiu; elu a priceput cu se cade porunca. Lui i place cu deosebire numai a fugi și a sări.

*) După Fritz Möhrlein.

calu unu lucru orecare omenescu, trebuie s'lu tracteze celu puțin la începutu curatu omenescu; adecă nu cu bătăi, nici cu amenințări și mai puțin prin fōme, ci trebuie s' întrebuințeze cuvinte bune și s'lu tracteze așa precum tractează unu omu bunu și cu minte pe altu omu bunu și cu minte. Precum se bate omul de cuvinte tocmăi așa se bate și calul. Decă d. e. nu se lasă a fi potcovit, atunci trebuie s'lu neteșesc, s'li neteșesc piciorile, s'li dai cuvinte bune, îi impuți nerăbdarea și neascultarea sa, și spre a'i împrăștia gârgăunii îi ții dinaintea lui ovēs, atunci încerci a-i ridica piciorul, decă cumva nu se lasă, atunci îi subtragi ovēsul și decă se uită lungu după ovēs, atunci încerci să mănche și încerci din nou a'i ridica piciorul ș. a. Așa poți câștiga pe toți caii, cări n'au fostu mai înainte rēu tractați și crescuți de câtră ōmeni.

Calul pe lângă aceea, că ține în minte toate lucrurile pe unde a umblat, mai știe calul și timpul. Elu învță a merge pe tactu, a merge în trapu și în galopu. Elu cunoșce când este diminiță, amēd, și sēră. Elu iubescce mai departe în tocmăi ca și militariul sunetul trimbiței. Elu scapēra cu bucuria din piciorile de dinainte când sună trimbița la fugă sēu la bătăie, elu cunoșce și pricepe și toba, c'unu cuvētū tōte tonurile cari stau în legătură cu curagiul și frica sa. Elu cunoșce sunetul tunului, dēr nulū aude bucuroșu în bătăie, când vede soți de ai lui impușcați. Tunetul noriloru asemenea nu este plăcutu.

Calul se spărie de ori și ce sunetū de ori și ce lucru neobișnuitu, de unu stēgū ce fālfae, de unu vestmētū ce fālfae pe ferēstră afară. Elu calcă cu grijă pe pāmētūl plinu de petri, trece cu grijă prin ori și ce vālcea, prin orice riu. Elu tremură când umblă pe cărarușele din munte, elu știe că în josu de elu se află adēncime, și decumva va luneca nu se pōte oprī de nimica. De fulgere se teme grozavū, când este vi-forū asudă de frică ca s' nu fiă trās-nitū. Decă cumva plēcă vr'unū calū și fuge de frică atunci cei celū înșoșescu de comunū lū urmēzā și mārindu-li-se la toți frica și spaima își facū vēntū și fugū ca turbați până ce se lovescū de vr'unū dealū sēu stāncă. Cātā nenoro-cire nu pricinuesce atunci acestū animal de altcum cu pricepere, ascultătorū și binevoitorū, care ascultă bucuroșu de domnulu sēu sēu de servitorū, c'unu cuvētū de ori și cine care lū tractēzā bine!

Calul știe s' se mire, dēr știe s' se înspăimānte de ori și ce lucru neînsemnatu ca și unu copilū. Prin o tractare rea, prin sudălmile și bătăile servitorilorū, căți cai ascultătorī nu au fostu stricați.

Șigura plăcere adevărată o sēmte calul atunci când fuge. Elu este dela fire unu călătorū. Numai așa de plăcere fugū dīle întregi caii cei sēlbaticī de prin unele locuri din America. Când pășunēzā ei facū totū felulū de posne. Ba se află cai de aceia, cari în totdeuna neliniștescū pe alții, cei tineri întărită și pe ōmeni.

Plăcerea calului de a fugi împreună cu nobilitatea lui este în stare a îndeplini în ipodromulū (locu de alergare pe întrecute) romanū lucruri de necredutū. La unu semnū datū caii suntū gata a începe fuga pe întrecute, ei rinchază și batū din piciorle plin de nerăbdare și unul voescce s' întrēcă pe celălaltu. Nimeni nu călăresce pe ei, nimeni nu le spune ce se facă, nimeni nu-i împintenă; ei știu ce au s' facă. Fiă-care se împintenă pe sine, și este împintenatū de fiă-care dintre ei. Și acelū calū, care a ajunsū mai întâi la țintă s' laudă elu pe sine, și este lăudatū și de ōmeni. Ei suntū pentru acestā tare simțitori, dēr totuși nu se bagă de sēmă la cei învinși nici o ură sēu pismă față de in-

calul își strică câte odată șieși, fiindcă voescce s' fiă totū înainte și ar fugi până ce ar muri, de cumva nu este opritū în fugă. Pe unii cai trebuie s'li lași totū înainte; unii fugū numai când vedū pe alții înaintea lorū fugindū, dēr mai în urmă totuși nu voiescū s' rămānă înapoia acestora; alții fugū împreună numai cu cunoscuți, cu prietini. Ce simțu de onōre nu se ivesce la alergările calilor din Anglia!

Calul este capabilu de ori și ce mișcare, elu iubescce și uresce, este pismărețū și poftitorū de a și rēsbuna, plin de tōne și de m. a. Cu unii cai s' nārăvesce, cu alții de abia se pōte nārăvi sēu chiar de locū. Elu cunoșce și înțelege căutătura omului. Despre calū se istorisescū lucruri fōrte multe. Pe domnulu sēu celū mortū nulū părăsesce.

Nici unu calū nu este asemenea celui alaltu. Unul mușcă, este rēutāciosū și necredinciosū, credinciosū și blāndū celălaltu. De rāni nu se înspāimāntă, merge cu curajū în bătăe, și mōre vitejesce în urma rānilorū sale — liniștitū bagă de sēmă că de elu se apropiā mōrtea. (Va urma).

Povețe.

Cum se pornesc „cail cu nărav“?

Se întēplă adeseori, că cail dela căruță stău în locū în drumū, „au năravū“ și nu-i poți face s' plece, decă i-ai bate cātū de tare. Mijlocul de a-i porni este, s' le bagī pāmētū în gură. Calul se trudesce s' scōtā pāmētūl din gură, uitā de îndērātnicia și plēcă.

Contra împunsătūrei de albine.

Cu cātū aculū albinei rămāne mai multū timpū în rană, cu atātū se varsă mai multū veninulū, care se află în el. De aceea îndatā după împunsătūră scōte'lū suge ori stōrce rana și o unge cu scui-patū, ori cu miere, (la casū de nevoiă sdrobesce albina, care te-a împunsū și ungete cu ea). Se mai pōte unge rana cu lapte dulce, cu pāmētū muiatū cu zēmă de cēpă, zēmă de tabacū, murātōre, oțētū, spirtū de salmiacū și oleu de carbolū.

MULTE SI DE TOATE.

Lupta cu unu ursu.

În comuna Ohegy din comitatul Sohl se duse o femeie sērmanā, dimpreună cu fīca ei de nouē ani în pădure, ca s' stringă bureți. Umblāndū ele încōce și încolo prin pădure, deodată le eși înainte din desișū unu puil de ursu. Băiatu luă o ramură uscată și îi dēdū câteva ursului, care începū s' se vaete. În eurēndū veni asupra lorū o ursōică sbierāndū înfricoșatū, și cu o singură lovitură culcă pe țeranca la pāmētū. Vēdēndū fata, că mamā-sa e în primejdiā, sārī în spinarea ursului, apucāndū-lū și scuturāndū-lū totdeodată de urechi. Curagiōsa fatā începū s' strige și s' sberbe ursului în urechi. Surprinsū ursulū de acestū atacū fără de veste, lāsā din ghiare pe țeranca, care zăcea la pāmētū, și smulgēndū'si urechile din mânăle fetei, o luă dimpreună cu puilul ei la sănătōsa. Cu multă greutate conduse acasă biata fatā pe mamā-sa, care și acum zace bolnavă în urma rānilorū primite dela ursōică. Patru dīle după acestā întâmplare nefericită, se facū o gōnă de urși și unu vēnătorū îi succese printr'unū glonțū s' ucidā ursōica.

Nebuniā religioasă.

„Jelisawet Westnik“ din Cherson istorisescce următorulū castū de nebuniā religioasă: Lemnarulū Gavriilo cetea de multū vieța sfințilorū și a martirilorū și se distingea prin rugāciuni necontentite și posturi. La Pascul făcēndū mātāni în biserică, așa de tare s' a lovitū cu fruntea de podine, încātū tōtā i-s-a sāngerat. Când era s' lū scōtā din biserică strigā: „Cine se atinge de mine, își ia pēcatele

bătū în piciorle cui de unu degetū și jumētate de lungi. La sfatulū nostru, ca s' se lase s' i scōtemū cuielē, rēs-punse: „Nu suntū piciorile vōstre!“ În piciorulū stāngū își bătū patru, în celū dreptū trei cuielē, anume prin talpă, astfelū că vēfurile se vedeau bine d'asupra. Scōțēndū-i-se cuielē cu multă greutate, nenorocitulū privea la piciorle lui sfășiate și dīse: „Ce felū de piciorle sunt astea? Așa li-se cuvine, de ce ducū omulū la pēcatū. Sfantulū Macarie încā și-a bătutū cuielē în piciorle și juca în cărciumă.“

Fulgerū în forma globului.

Se dīce, că s' a observatū mai adeseori pe cerū fulgere în forma unu globū, dēr totdeuna s' a combătutū acestā, dīcēndū că e numai o părere individuală. Într'unū diarū nemțescū „Humbold“ publicā unu profesorū seminarialū cu numele Classen, că acestā nu e închipuire, ci într'adeverū esistā astfelū de fulgere. Susnumitulū profesorū afirmā, că ar fi vēdūtū împreună cu copii sēi, în diua de Rusalii în 9 Iunie st. n., cu ocaziunea unei furtuni mari, unu globū albū de focū de unu diametru de 40 centimetri, dela care se răspādeau rađe. Acestū globū se mișcā spre sudū într'unū timpū cam de 12 secunde și deodată dispārū. Cinci minute mai tārdu reapārū. ērāși din loculū unde dispāruse și se mișcā pe acelașū drumū îndērātū. În timpū ce de amēndouē orile s' a observatū acestā de mai multī, nu mai încape îndoielā, că e faptū. Pe când tōte celelalte fulgere erau de o colōre galbenā, globulū de focū era curatū albū.

Infrumșetare periculōsă.

Din Londra se scrie: Unei dame americane, anume Miss Chancey, care avea obiceiulū a'și unge obrazulū cu fegurite unsoři otrāviciose, în credința că se face frumoșă, i-s' a întâmplatū unu mare neajunsū. Amestecāndū șoreciōică cu acrelā de pucioșă și cu argintū viu, s' a unșū și acestā unsoře și a facutū și baia de pucioșă. Cātū ai da din palmi Miss Chancey s' a facutū nēgrā ca unu arapū. Acum șede'nchisā acasă căutāndu-se cu medicī, ca s' își redobēndescā colōrea de mai nainte a fēții. Dēr după cum spunū aceștia, are s' trecā multă vreme până atunci. Astā întâmplare pōte fi învēțātūră de minte pentru cele ce se spoiescū pe obrazū, ca mai bine s' rămānă cum le-a lāsātū Dumnezeu.

Ce a' i învățatū la mine?

Unu bācanū vrea s' dea drumulū unu bāiatū, care nu-i pārea destulū de inteligentū. — Dragulū meu, îi dīse, nu potū s' te țiu, căci nu'mi pare că ești facutū pentru negoțū. Ecā de când ești aici la mine, spune dreptū, ce ai învățatū? — Am învățatū că 950 de grame facū unu chilogramū și 3 litre și 50 de dramuri o oca. — Ce spui! dīse bācanulū. Apoi după ce se gândi câteva minute, adause: — Știi ce bāete, rămāi totū în serviciulū meu.

Motivare surprinzētōre.

Ōspele: Bine domnule birtașū, dēr asta e revoltātōrū. . . pānea cu unti costā la d-ta cinc-đeci de creițari, pe când la concurentulū d-tale din vecini costā douē-đeci și cinci și e porția cu multū mai mare. — Birtașulū (după ce se gāndescce puținū): Asta se pōte, dēr atunci — nici nu cāsțigā multū la ea.

Cea mai bunā reclamā.

În diua cununiei o fatā tineră își vēndū clavirulū (pianulū) și'și cumpērā în loculū lui o mașină de cusutū. Bārbatulū ei istorisāndū cu bucuria acestā întâmplare tuturorū, cu cari se întēlnea, fără voiā a ajutatū ca, în câteva sēptēmāni s' se mārīte și oelēlalte patru surorī ale nevēstei sale.

Bancherulū: Domnle baronū, am bāgatū de sēmă că'mi iuvesci fata. Vrēu s' te previu în pețire; îți dau consimțēmētulū meu, ēr ficei o zestre de 30,000 florini! — Baronulū: Imi pērū mi de scuse dēr eu în principiu iubescū numai dela 50,000 fl. în susū!“

Pērū frumoșu.

„Privesce numai ce pērū frumos are fata asta!“ — „Da, ilū are dela rēposatulū tatā-sēu.“ — „Și elū a avutū așa pērū frumoșū?“ — „Ba nu, dēr elū era perucarū (friserū)!“

Đi de postū.

„Nenișorule, de ce ai pusū astāđi pāne în undiță, în locū de rimă?“ — „Prostule, nu știi, că astāđi e đi de postū?“

Expozițiunea din New-York.

Americanii încāntați și escițați de minunile ce le-au vēdūtū la expozițiunea actuală din Parisū, au hotărītū s' facā și ei la New-York, o expozițiune universală în 1891. Se va destina pentru construcțiunile noiei expozițiuni sum de 20 milioane dolarī (100 milioane franci). Clădirea priucipalā a acestei expozițiuni va fi după planurile stabilite până acum o construcțiune circulară cu unu diametru de 275 metri și înaltă de 150 metri d'asupra, căreia se va ridica o boltă compusă de optū caturī din ce în ce mai înguste, ein care celū din urmă va ave unu eiametru de 50 metri. Nivelorile diferite ale caturilor vor fi legate prin cōste inclinate pe care trāsuri vorū putē s' circuleze. Precum se vede noua construcțiune cu imensele ei dimensiuni, va fi ca arhitecturā, o imitațiune a străvechilui turnū Babelū înainte de amestecarea limbilorū.

Din traista cu minciunile.

Fistolulū și pușca*.)

Înainte de desrobirea Ţiganilor, perise din casă unu boerū unu cēsū de argintū. Elū chiamā pe vātafulū și dīce:

— Adunā pe toți Ţiganii acum numai decātū sub cērdaculū meu despre grādinā și încareā unu pistolū, pentru că s' i faci pe fiă-care s' jure și s' sārute pistolulū încārcatū; ēr pe celū care nu va face acestū jurāmētū, s' lū dai deoparte sub pazā bunā, că mi s' a furatū unū cēsornicū.

— Îndatā, cuconule.

Ese vātafulū și face cum i s' a dīscutū ēr unū Ţiganū strigā:

— Coconașule, logofete vataje, s' fiā pușca hincarcata dā șēpte-đeci d mii dā ori, o sārutū, đeu c'o sārutū, e gāngania dā pistolū — nu!

— Tu dēr ai furatū cēsornicul boerului?

— Aoleu! Pāzește Dōmne!

— Te pāzesce până te nimerescce. Mai bine spune dreptū....

— Dacā sārutū pușca, s' fie încacata cātū casa, de!

— Sārutā dēr pistolulū.

— Ba pistolulū nulū sārutū, sa m' pui... pā focū macar!

— Da de ce, Ţigane?

— Șinca mai hintrebī, logofete vataje, cocone hispravnice? Da nulū vēđi cātū e dā scurtā? Cā n'apuci te-atingi dā elū, ș'a și eșitū glontelegi din pușca saraca mai traiești o đi hī trēga pīn sa dea dintr'insa cātū a hī ghițitū.

Bulgăresce.

Unu Ţiganū mergea înaintea unor bāeți pe drumū.

Bāeții începūră s' lū necājescce pū țiganū dīcēndū'i:

— Cārrrr! Clonc! Hāși! Cārrr!

— Aoleu, manca-v'ășū ochii! Nu mai vorbiți bulgăresce.

*) Din anecdotele adunate de E. Blinca.

Căalendarul săptămânii

Calendar table with columns for months (Septembrie, Răpăciune, Sorele) and dates (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Oct. 1889.

Table of commodity prices from Budapest, listing items like Grâu Bănăţenesc, Orz, and their prices per hectare.

Preţul pe 100 chilogram

Table showing prices for various products like Sem. de trif., Luţernă ungar., and other agricultural goods.

Cursul pieţei Braşov

Table of exchange rates for Braşov, listing items like Bancnote romănesci, Argint romănesc, and Lire turcesci.

Ruble rusesce - - - - - 122. - - - - - 123. - - - - -
Mărci germane - - - - - 58.20 - - - - - 58.50
Discontul 6-8% pe an.

Bursa din Bucuresci din 3 Oct.

Table of stock market values from Bucharest, listing various bonds and shares like Rentă română perpetuă, Oblig. de stat, and Banca Naţion.

Cursul la bursa de Viena

Table of exchange rates from Vienna, listing items like Renta de aur, Renta de hârtie, and various bonds.

Imprumutul cu premiul unguresc 138.-
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - 127.50
Renta de hârtie austriacă - - - - - 83.60

Tergul de rimători din Steinbruch.

Sept. n. starea rimătorilor a fost de 110.001 capete, la 1 Oct. au intrat 2030 capete şi au eşit 888 rămânând la 1 Octovre un număr de 120.143 capete.

Nici un preparat nu poate să intreacă balsamul D-rului Rosa, (Dr. Rosa's Lebensbalsam), deoarece renumele său se bazează singur numai pe efectul escelent în toate cazurile de boală de stomac şi în ce priveşte efectul rămâne neîntrecut.

Editor şi Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureşianu.

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREŞIANU

BRAŞOVŪ, PIAŢA MARE No. 22.

Acestă stabilimentă este provădută cu cele mai nouă mijloce tehnice şi asortatū cu totū felulū de caractere de litere din cele mai moderne, este pusū în poziţiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine şi acurateţā, precum:

CĂRŢI DE SCIINŢĀ, LITERATURĀ ŞI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AURŪ, ARGINTŪ ŞI COLORI.

REGISTRE ŞI IMPRIMATE PENTRU TŌTE SPECILE DE SERVICIURI.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI ŞI RESTAURANTE.
COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE, PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE VISITĀ DIFERITE FORMATE.
BILETE DE LOGODNĀ ŞI DE NUNTĀ DUPĀ DORINŢĀ ŞI ÎN COLORI.
BILETE DE INMORMENTĀRI.

Comandele eventuale se primescū în biurulū tipografiei, Braşovū, piaţa mare Nr. 22, etagiulū I, cātrā strāă. Comandele din afarā rugāmū a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovū.

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes, von dem man kaufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fräufelt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht fräufelt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), **Zürich**, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke zollfrei in's Haus.

„ALBINA“,
instituu de creditu și de economii
Filiala Brașov.

Amanetéză mărfuri
cu interese de 6 până la 7⁰/₀

în sensul regulamentelor ei referitoare, — primește mărfuri spre imagazinare în magazinele ei proprii de lângă gară, de asemenea închiriază pe teritoriul ei și locuri pentru depozitare.

Informațiuni mai de aproape se pot lua zilnic în biroulu institutului, piață No. 90, dela 8—2 ore d. p.

84,18

A. V I S Ū
pentru

POSESORII DE PIANURI.

Unu tehnicu de pianuri, care a lucratu în cele mai mari și renumite stabilimente pentru construirea de pianuri din Germania și Austria (ale Vieni), și care este forte deprinsu cu cele mai noue invențiuni și îmbunătățiri la mecanismul pianurilor cu onore se recomandă pentru **reconstruiri**, pentru **îmbrăcarea cu piele nouă**, precum și pentru **reparaturi de totu soialu**.

Asemenea accordéză în **modulu celu mai exactu** ori-ce instrumentu.

Iohann Strobel
Ulița Scheiloru No. 136.

149,6—6

AVISŪ.

Dela 1 Octomvrie st. n. cancelaria avocatului
IOSIFŪ PUȘCARIU
se află în
PIAȚĂ No. 90, ETAGIULU I.
(lângă filiala „Albina“).

167,6—4

EXPOZIȚIUNEA UNIVERSALA DIN PARIS.
Ocasione unica pentru vizitatorii români!
A SE ADRESA:
GRAND HOTEL DACIA
41. Boulevard St. Michel. Paris.
Hotelieru român. Bucătăriă română-francesă.

104,25—25

Rugămŷ pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postalŷ și numerii de pe fâșia sub care au primitŷ diarulŷ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei,”

H. ARONSOHN & Comp.
BRAȘOVŪ.

Efectueză la casuri de strămutare dintr'unu locu într'altulu cu calea feratā, cu vaporulu și pe șosele transportulu obiectelor prin **CARELE LORŪ PATENTATE** pentru **TRANSPORTUL DE MOBILE** ce se închidŷ. Fiindŷ aceste caru tapetate completu înăuntru și aședate pe arcuri se economiscesc împachetarea precum și descărcarea și reincărcarea obiectelor.

125,11

STABILIMENTŪ CHEMICŪ
de spālătoriă și pentru călcatulŷ rufelorŷ cu lustru.

Subsemnatulŷ primește tote comandezle apartinătoare de această ramurā, și se rogā pentru o cātu mai numerosā clientelā.

Cu înaltā stimā
I. Carl Kinn
Ulița negrā No. 365
(vis-à-vis de casarmā).

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potŷ cumpăra în tutungeria **I. Gross**, și în librăria **Nicolae Ciurcu**.

Ajutorŷ grabnicŷ și sigurŷ
pentru

SUFERINȚE DE STOMACHŪ ȘI URMĂRILE ACESTORA!

Mijloculu celŷ mai bunŷ și eficace pentru mântinerea sãnătății, curățirea sucurilorŷ precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiri bune este deja pretutindenea cunoscutulu și plăcutulu

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestŷ balsamŷ preparatŷ cu îngrijire din **erburile alpine cele mai bune și tãmaditoare** se dovedesce ca forte folositorŷ în contra tuturorŷ **greutăților de mistuire** cãrcei de stomachŷ, lipsa de apetițu, rigãelei, congestiunilorŷ, haemoroidelorŷ etc. etc. În urma eficacității sale a devenitŷ acestŷ balsamŷ acum unŷ sigurŷ și doveditŷ **medicamentŷ de casã popularŷ.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.
Mii de scrisori de recunoștință stau la dispozițiã!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, facŷ pe fiecare atentŷ, cã fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singurŷ numai de mine este preparatŷ dupã receta originală, este învelitã în hãrtiã grosã albastră, care poartă în lungulu ei inscripțiã: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3^a în limba germană, boemă, ungară și francezã, și cari suntŷ provẽdute cu alăturata marcã a fabriciei luatã sub scutulŷ legalŷ.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam
Veritabilŷ se pôte procura numai în
Depozitulŷ principalŷ alŷ producătorulu
B. Fragner,
Farmacia „Zum schwarzen Adler“
Prag 205—3.

In **Budapesta:** la farmacia **I. von Török**.
Tote farmaciile din **Brașovŷ**, precum și tote farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungarã au deposite din acestŷ balsamŷ de viațã.

Totŷ de acolo se pôte avea:

Alifia de casã universală de Praga
(Prager Universal-Haussalbe)
unŷ medicamentŷ sigurŷ și prin mii de scrisori de mulțãmire recunoscutŷ în contra tuturorŷ inflamațiunilorŷ, rãnilorŷ și umflãturilorŷ.

Acestã se întrebunțezã cu succesŷ sigurŷ la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întãrirea țitelorŷ cu ocaziunea întercãrii copilulu, la abscesc, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncle: copturi la unghc, la panariții (ulcerațiuni) la degete, la întãrituri, umflãturi, rumoarea glandulelorŷ limfatice, lipome etc. — Tote inflamațiunile, umflãturi, întãrituri se vindecã în timpulŷ celŷ mai scurtŷ: la casuri însă, unde s'a formatŷ deja puroiu absorbẽ buba și o vindecã în timpulŷ celŷ mai scurtŷ fãrã durere.

In cutiøre à 25 și 35 cr.
FIȚI ATENȚI!

De ôrce alifia de casã universală de Praga se imitezã forte desŷ, facŷ pe fiecare atentŷ, ca singurŷ numai la mine se preparẽzã dupã receta originală. Acestã este numai atunei veritabilă, decã cutiørele din metalŷ galbinŷ, în cari se pune, suntŷ înfășurate în hãrtiã roșie pe care s'află tipãritã în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebunțeze, împachetate și în cartone vinete — cari suntŷ provẽdute cu marca fabriciei de mai susŷ.

Balsamŷ pentru auzŷ.
(Gehör-Balsam)
Celŷ mai probatŷ și prin multe încercãri celŷ mai temeinicŷ medicamentŷ pentru vindecarea auzulu greu și spre redobândirea auzulu perdatŷ. 1 Flacon 1 fl. 58,26—12

AVISŪ.

Dentistulŷ D^r. GUST
s'a întorsŷ din cãlătorie, ce a întreprins-o pentru a se recrea, și ține consultațiuni ca și mai nainte dela 9—12 și dela 2—5 ore.

Têrgulu pômelorŷ No. 93.

171,3—3